

JAARVERSLAG
2017

SAMEN OP WEG

20.562

SYMPATHISANTEN
GEVEN ONS FINANCIËLE
RUGGENSTEUN

160

VRIJWILLIGERS
HELPE BIJ DE BEGELEIDING
VAN ASIELZOEKERS EN
VLUCHTELINGEN

7.540.000

SLACHTOFFERS
VAN DE HONGER IN AFRIKA KRIJGEN
HULP VIA HET CARITASNETWERK

Samen op weg

Woord van de voorzitter	4	Internationale samenwerking: kaart	42
Raad van Bestuur	5	Personeel en organisatie	44
Visie, missie	6	Fondsenwerving en campagnes	46
Overzicht van onze programma's	36	Financieel verslag	48
1 • Asiel en Migratie	36	Dankwoord	50
2 • Noodhulp en Ontwikkeling	37		

01

Asiel en Migratie 7

1 • Opvang van asielzoekers	8
2 • Kwetsbare vluchtelingen: naar meer autonomie	11
3 • Integratie: focus huisvesting	15
4 • Vrijwillige terugkeer	16
5 • Voogdij	17
6 • Eerstelijnszorg	18

02

Noodhulp en Ontwikkeling 19

1 • Honger in Afrika	20
2 • Ethiopië: water en land	22
3 • Syrië: de noden blijven groot	24
4 • Via Servië naar West- en Noord-Europa	26
5 • Medische zorg in Gazastrook	27
6 • DR Congo: crisis in Kasai	28
7 • Rampenparaatheid	30
8 • Een gezamenlijk structureel programma	31

03

Beleidsbeïnvloeding 32

04

Educatie 34

Woord van de Voorzitter

Beste Lezers,

Ik heb het genoegen U het jaarverslag 2017 van Caritas International België voor te stellen.

Dit jaarrapport geeft zoals gewoonlijk een breed overzicht van onze belangrijkste activiteiten in 2017. Ik wil van de gelegenheid gebruik maken om even stil te staan bij de kerntaken van Caritas International en bij de uitdagingen waarmee we in het afgelopen jaar geconfronteerd werden, en dit zowel op de terreinen van noodhulp en ontwikkeling, asiel en migratie en van beleidsbeïnvloeding. Hoe langer hoe meer wordt immers duidelijk dat deze taken aan elkaar gelinkt zijn.

Wij blijven paraat en hebben expertise in huis om snel te kunnen tussenkomen in geval van natuurrampen. Wij hebben daarnaast ook vervolgprogramma's in een twaalfstal ontwikkelingslanden om de slachtoffers van deze natuurrampen of van conflicten, opnieuw recht te helpen en hen de mogelijkheden en de middelen aan te reiken om de problemen waarmee ze geconfronteerd worden duurzaam en structureel aan te pakken.

Verder is Caritas International ook actief in België, met opvangprogramma's voor vluchtelingen en asielzoekers: het gaat hierbij zowel om directe opvang als om diverse vormen van concrete begeleiding van erkende vluchtelingen in hun zoektocht om een plaats te vinden in de maatschappij. Een re-integratieteam begeleidt mensen die op een vrijwillige basis willen terugkeren naar hun land waar zij, dankzij het Caritasnetwerk en zijn partners, kunnen worden opgevangen en verder geholpen bij hun re-integratie.

U ziet het: Caritas International is aanwezig in de gehele cyclus van steun aan en betrokkenheid met noodlijdenden, zowel in hun landen van oorsprong als in België zelf. Deze acties zijn mogelijk dankzij de professionele aanpak, expertise en inzet van onze collega's en medewerkers, waarvoor ik hen hier ook expliciet wil bedanken. Ze hebben in het afgelopen jaar bovendien blij gegeven van een opmerkelijke capaciteit om zich aan soms snel veranderende omstandigheden aan te passen en nieuwe initiatieven te ontwikkelen.

2017 was inderdaad een jaar van heel wat uitdagingen: de regeringsbeslissing uit 2016 die de modaliteiten van de opvang ingrijpend wijzigde en die nagenoeg het

einde betekende van ons individuele opvangmodel, moest in de loop van 2017 uitgevoerd worden. Deze bijzonder complexe uitdaging had een grote invloed op onze werking. Maar dankzij de efficiënte inzet van de betrokken diensten kon Caritas deze wijzigingen tot een goed einde brengen, al betekende deze reorganisatie jammer genoeg ook het vertrek van een (beperkt) aantal medewerkers.

In 2017 blijven we andere en complementaire accenten leggen in de opvang en begeleiding van asielzoekers, waarbij we ons meer zijn gaan toeleggen op de meest kwetsbare groepen: alleenstaande vrouwen en moeders, personen met een zware medische problematiek, niet-begeleide minderjarigen, alsook op huisvesting (als eerste stap naar integratie): een tendens die zich in de nabije toekomst zal blijven verder zetten. De inzet van vrijwilligers, naast onze teams, is daarbij uiteraard van zeer groot belang.

Internationaal blijven wij sterk aanwezig, vooral (maar zeker niet uitsluitend) in Afrika. Het continent maakt in meerdere opzichten bemoedigende vooruitgang, maar armoede en conflicten (het één is vaak zowel oorzaak als gevolg van het andere), teisteren nog grote gedeelten van het continent. Wij werken daarbij zowel met collega ngo's (Consortium 12-12) als met het wereldwijde Caritasnetwerk. In het rapport zult U meer lezen over onze projecten als antwoord op de hongersnood die in 2017 gedeelten van Afrika trof, over onze projecten in Ethiopië, of nog over onze speciale aandacht voor Congo, met name de zwaar getroffen Kasai-streek waar midden 2017 een humanitaire noodsituatie uitbrak. Caritas België is daarnaast ook sinds lang aanwezig in Syrië en is dat gebleven, niettegenstaande de tragische ontwikkelingen in dit land. We helpen er de meest kwetsbare groepen met onderdak, basisbehoeften en medische zorg.

Raad van Bestuur

31 december 2017

Caritas international is vooral een operationele en op actie gerichte organisatie en wij willen dit ook blijven. Wij geven ons er echter ook rekenschap van dat het - meer dan vroeger - belangrijk is om een breed publiek bewuster te maken van de grondproblemen die in binnen-en buitenland acties als de onze nodig maken. Caritas is en blijft een niet politiek gebonden organisatie en doet niet aan "politique politicienne", maar is vanuit haar evangelische inspiratie en kerkgebondenheid bewogen door de noden van medemensen in de veelheid van situaties die wij dankzij onze uitgebreide aanwezigheid en ons wereldwijd netwerk van dichtbij kennen en beleven.

De 'politiek', zowel internationaal als nationaal, heeft een rol en verantwoordelijkheid in het identificeren van mogelijke oplossingen voor de problemen die Caritas en andere organisaties van het middenveld proberen te verhelpen. Wij denken dus dat onze stem en kennis van complexe toestanden een positieve bijdrage kunnen zijn voor onze beleidsmakers. Educatie (naar de burgers en scholen toe) en beleidsbeïnvloeding ('advocacy') naar het beleid toe vormen in die zin een derde terrein voor Caritas. We werken op dat vlak zowel individueel als in synergie met andere leden van het wereldwijde Caritasnetwerk alsook met andere organisaties in binnen- en buitenland, maar steeds vanuit onze eigen insteek en waarden.

Dit voorwoord is misschien iets te lang, maar ik hoop dat u begrijpt dat het ook de expressie is van mijn enthousiasme als nieuwe Voorzitter van Caritas International sinds april 2017. Ik heb de organisatie in deze relatief korte periode leren kennen als een professionele organisatie, gedragen door de motivatie en het dynamisme van de mensen, zowel personeelsleden als vrijwilligers die er zich ten volle voor inzetten en het Caritas gedachtegoed uitdragen – en dat werkt aanstekelijk !

Ik wens U een aangename lectuur van het jaarverslag 2017.

Frank De Coninck,
Voorzitter.

De heer Frank De Coninck, voorzitter*
(vanaf 5 april 2017)
Michel Verhulst, voorzitter*
(tot 5 april 2017)
E. H. Philippe de Dorlodot, vicevoorzitter*
De heer Dominic Verhoeven, vicevoorzitter*

E. H. Bruno Aerts
De heer Frans Cardyn
Mgr. Jan Dumon
Mevrouw Martine Jonet-de Bassompierre
De heer Michel Kesteman
Mevrouw Marie-Paule Moreau*
De heer Marc Nuytemans
E. H. Hubert Sanders
E. H. Giorgio Tesolin
De heer Bernard Woronoff

Algemeen Directeur: de heer François Cornet*
(*Lid van het bestuurscomité)

Erevoorzitter:
De heer Pierre Géhot
De heer Michel Verhulst

Visie en Missie

Wie we zijn

Caritas International is een Belgische ngo. Als deelorganisatie van Caritas in Belgium zijn we lid van het wereldwijde Caritasnetwerk van 165 katholieke organisaties, samen actief in 200 landen en regio's.

Visie en waarden

Caritas International streeft naar een wereld van vrede, solidariteit en rechtvaardigheid. Een wereld waarin de waardigheid van elke persoon gerespecteerd wordt, waarvan de rijkdom beter onder alle mensen verdeeld is.

Caritas International haalt haar inspiratie uit een christelijke visie op mens en maatschappij, gebaseerd op het Evangelie. Elke persoon heeft het recht op een waardig leven en moet kunnen genieten van zijn fundamentele rechten. Toegang tot gezond voedsel, drinkwater, medische zorg, onderwijs, werkgelegenheid en fatsoenlijke huisvesting moet worden gegarandeerd.

Ons werk is gebaseerd op de waarden van solidariteit en subsidiariteit. Geen enkel land of organisatie is in staat alle problemen op te lossen. Alleen het verenigen van krachten kan leiden tot duurzame oplossingen.

© Isabel Corthier

© Caritas International

Missie

Caritas International ondersteunt de slachtoffers van geweld, natuurrampen en armoede, in hun eigen land of op de vlucht, in samenwerking met haar nationale en internationale netwerken. We voeren onze missie uit zonder enige vorm van discriminatie.

Caritas International helpt de meest kwetsbaren en begeleidt hen in hun zoektocht naar duurzame oplossingen.

Caritas International en haar partners bieden doeltreffende hulp in geval van crisissen. We implementeren ook heropbouw- en ontwikkelingsprojecten om mensen de mogelijkheid te geven hun leven en toekomst in eigen handen te nemen. Caritas International begeleidt asielzoekers en verdedigt het recht van migranten op materiële, sociale en juridische bijstand, in België of in hun land van herkomst.

Wij hekelen situaties van onrechtvaardigheid en disfunctionering waarvan onze werknemers getuigen zijn en dringen bij de beleidsmakers aan op structurele oplossingen. Onze expertise laat ons toe om sensibilisering en educatief werk uit te voeren voor een groot publiek en meer bepaald in het onderwijs.

01

Samen op weg

Asiel en migratie

1 Opvang en begeleiding van asielzoekers

In augustus 2016 introduceert Fedasil, het Federaal Agentschap bevoegd voor de organisatie van de opvang van asielzoekers, een nieuw opvangmodel. De meeste kandidaat-vluchtelingen moeten voortaan tijdens hun asielpcedure in een collectief opvangcentrum verblijven.

Begin 2017 heeft Caritas International nog 906 individuele opvangplaatsen in huizen en appartementen. Een groot deel van onze inspanningen gaat in de eerste helft van het jaar dan ook verder naar het herplaatsen van asielzoekers die binnen onze opvangstructuur nog individueel gehuisvest zijn, het beëindigen van de huurovereenkomsten met de verhuurders en alles wat dat met zich meebrengt. Via een rechtstreeks akkoord met Fedasil en via een overeenkomst met Ciré kunnen we toch nog 275 gesubsidieerde individuele opvangplaatsen behouden voor zeer kwetsbare personen: 97 plaatsen voor asielzoekers en 178 plaatsen voor erkende vluchtelingen (zie 2). Daarnaast blijven we ook asielzoekers opvangen in ons centrum in Scherpenheuvel (174 plaatsen).

“2017 is een jaar geweest vol vertrek. Vertrek van onze families, waarvan een aantal al een héél aantal jaren bij ons verbleven, vertrek van collega's (al dan niet door ontslag), verlies van samenwerkingsverbanden met sociale diensten, en verlies van de hechte samenwerking met Vluchtelingenwerk Vlaanderen.”

Sylvia Servranckx, coördinator individuele opvang.

Alleenstaande vrouwen en moeders

De Logis de Louvranges is een locatie met 21 appartementen voor alleenstaande vrouwen met of zonder kinderen. In 2017 verwelkomt Caritas 34 nieuwe vrouwen met in het totaal 68 kinderen. 85% van de vrouwen die ons verlaten kunnen in België blijven: zij krijgen met hun kinderen het vluchtelingenstatuut of de toestemming tot gezinshereniging. 15 % van onze mensen krijgt het bevel het grondgebied te verlaten.

Kwetsbaarheid

De vrouwen zijn kwetsbaar om wat ze meegemaakt hebben in hun thuisland of onderweg, omdat ze niemand hebben om op terug te vallen. Hun specifieke noden maken dat opvang in een centrum niet aangewezen is. In 2017 stellen we vast dat ook heel wat kinderen lijden onder posttraumatische stress en dat is relatief nieuw.

“In 2017 hebben we naast een multidisciplinaire aanpak voor de begeleiding van de volwassenen ook een netwerk uitgebouwd voor de kinderen: psychologen, pediaters, organisaties die helpen bij de opvoeding, mobiele teams van kinderpsychiaters, jongerenorganisaties”, aldus Nathalie Braun, coördinatrice van de Logis.

© Isabel Corthier

Persoonlijke begeleiding en collectieve activiteiten

Naast een soms intensieve persoonlijke begeleiding geven we de vrouwen ook de kans om zich aan te sluiten bij collectieve activiteiten. We nemen de tijd om met elk van de vrouwen te praten en met hen na te gaan wat ze met de andere bewoners zouden willen delen. Niet vanzelfsprekend omdat de meesten onder hen niet de gewoonte hebben tijd te nemen voor zichzelf en zelf te bepalen wat ze graag willen doen. Sport, stadsbezoek om België beter te leren kennen, nailessen, haarvlechten, maquillage, schilderen, theebransje... Ondertussen hebben we samen met de vrouwen en het team van vrijwilligers heel wat activiteiten op poten gezet. Veel belangrijker nog dan de bezigheid op zich, is de kans die dergelijke initiatieven bieden om met elkaar te praten, ervaringen te delen, contacten te leggen.

In augustus nemen enkele gezinnen van de Logis de Louvranges en teamleden van de Logis deel aan een vierdaags kamp in de Ardennen, een organisatie van de vzw Coala met de steun van l'ONE (Office de la Naissance et de l'Enfance). Terwijl de kinderen genieten van, bijvoorbeeld, een schattenjacht, gaan de mama's op stap met de trein, bezoeken de zoo, maken een mooie wandeling. *"We voelden ons net als andere gezinnen, dat was erg belangrijk"*, is een van de reacties. Ook voor het team van de Logis was het een bijzondere ervaring: *"We hebben gezien hoe onze families gesprekken aanknoopten met andere, Belgische gezinnen, hoe mensen hun mening bijstelden wat de opvang van asielzoekers in België betreft."*

"Caritas biedt me veiligheid. Wat me treft is het feit dat elke familie zonder oordeel benaderd wordt. Tot nu toe had ik altijd de indruk dat mensen me beoordeelden op mijn problemen."

Fatoumata, woont sinds een jaar in de Logis.

"Wij zijn Europese vrijwilligers in de Logis en werken gedurende een jaar mee met het team van de Logis. Onze eerste huisbezoeken duurden amper 2 minuten. Nu nodigen de vrouwen ons uit om een kop thee te drinken en wat bij te praten."

© Isabel Corthier

Medische problemen

Sinds juli 2017 beheert Caritas International in Antwerpen het Health Care Project: 19 opvangplaatsen voor personen/gezinnen in een individuele woonst waarvan minstens één gezinslid een zware medische problematiek heeft.

Van bij de aanvraag voor een transfer uit een asielcentrum besteden we bijzondere aandacht aan het afstemmen van de woonst op de behoeften van de persoon, bv. rolstoeltoegankelijk, genoeg binnenruimte, enz. Afhankelijk van de medische problematiek worden externe diensten ingeschakeld voor het verzekeren van de nodige zorg thuis, bv. thuisverpleging, kinesithérapie, familiehelp, transport.

Het spreekt vanzelf dat we de persoon of het gezin begeleiden binnen alle levensdomeinen en in het bijzonder op juridisch vlak, niet alleen in het kader van de asielprocedure maar ook wat betreft eventuele parallelle procedures op basis van de medische problematiek.

Collectieve opvang

Het opvangcentrum in Scherpenheuvel – gestart in 2015 – heeft plaats voor 174 asielzoekers. De bewoners krijgen er naast materiële opvang (bad, bed, brood) een kwaliteitsvolle psychosociale, juridische en administratieve begeleiding met het oog op het bevorderen van hun autonomie en hun integratie in de maatschappij.

In 2017 worden er 322 mensen opgevangen, waaronder 149 minderjarigen, met 26 verschillende nationaliteiten. Het betreft hier 277 mensen in gezinsverband, 4 alleenstaande vrouwen en 41 alleenstaande mannen.

Lokaal netwerk van partnerorganisaties

In volle opvangcrisis met een beperkt aantal collega's en weinig ervaring een opvangcentrum opstarten, was een hele uitdaging. We hebben ondertussen een hele weg afgelegd. Heel belangrijk voor Caritas is het uitbreiden en bestendigen van een lokaal netwerk met het oog op volwaardige deelname aan de samenleving en een specifieke omkadering voor kwetsbare personen. In 2017 werken we onder meer samen met:

- Advocaten en organisaties die gespecialiseerd zijn in het vreemdelingenrecht.
- Artsen, psychologen en psychiaters: Praxis p, Yuneco, Pozah Grimbergen, Woman Do, Exil.
- Organisaties die opvoedingsondersteuning bieden : CKG Averbode, OTA Vlaams-Brabant, OCMW Oost-Brabant.
- Scholen, centra voor volwassenopleiding en VDAB.
- Politie (wijkagent), gemeente, OCMW, dienst integratie Diest.
- Vrijtijdsorganisaties: Hagelandse tekenacademie, Basic Fit, Voetbal Zichem, Chiro, KSA, Jonge Helden vzw...

“Het is dankzij de individuele begeleiding en het feit dat ze echt de tijd namen om naar mij te luisteren in het centrum, dat ik eindelijk durfde vertellen wat mijn echte asielrelaas inhield. Met deze nieuwe elementen en door de voorbereidende gesprekken met Sarah en mijn advocaat, heeft het CGVS (Commissariaat-Generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen nvdr.) mij het vluchtelingenstatuut toegekend. Ik ben Sarah en Caritas dan ook heel dankbaar om mij hierin te steunen.”

Djenabou – voormalige bewoner van het centrum.

Vrijwilligers

Een dertigtal vrijwilligers spelen een belangrijke rol in het dagelijks leven van het centrum. Ze helpen bij het huiswerk, organiseren activiteiten voor de kinderen, begeleiden een naaiatelier. In 2017 gaan we van start met een buddyproject voor jongeren tussen 17 en 25 jaar die vaak weinig om handen hebben. Jongeren kunnen voorstellen formuleren in functie van hun interesses en noden (bv. fietsen herstellen, gaan sporten, tuinieren, een taal oefenen...). Een vrijwilliger kan hierop intekenen en dan volgen er twee gesprekken. Als het klikt, dan kan de buddywerking van start gaan.

“Elke dag hebben we onze mensen geïnformeerd en ondersteund in het zoeken van hun weg in onze samenleving. We hebben samen met hen de vele positieve beslissingen, de geboortes, het slagen van een examen gevierd maar hebben ook in hun verdriet gedeeld bij de negatieve beslissingen, het verlies van een familielid, de eindeloosheid van het wachten.”

Gitte Claeys, verantwoordelijke van het centrum.

© Isabel Corthier

2 Kwetsbare vluchtelingen: naar meer autonomie

Sinds het nieuwe opvangmodel van kracht is (augustus 2016) kunnen vluchtelingen die het asielcentrum moeten verlaten, gedurende twee tot vier maanden terecht in een lokaal opvanginitiatief (LOI) waar de materiële hulpverlening verlengd wordt. Dit zijn individuele opvangplaatsen aangeboden door een OCMW. Enerzijds wordt van LOI's verwacht dat ze de spreiding van de vluchtelingen over het grondgebied bevorderen. Anderzijds is men van oordeel dat LOI's beter dan collectieve opvangstructuren vluchtelingen kunnen ondersteunen bij de eerste stappen in de Belgische samenleving. Bij de vele uitdagingen waarmee vluchtelingen geconfronteerd worden, blijkt de zoektocht naar een eigen woonst cruciaal.

Op vraag van Fedasil hebben Caritas International en Convivial een actieonderzoek opgezet om na te gaan welke begeleiding LOI's aanbieden en hoe zij ondersteund kunnen worden in die rol. Convivial en Caritas International hebben immers op het vlak van begeleiding naar autonomie een uitgebreide ervaring opgebouwd.

Op basis van de vaststelling van de respectievelijke verschillen in werking tussen Caritas en Convivial als verenigingen enerzijds en de LOI's anderzijds, werd binnen het onderzoek besloten om in te zetten op de complementariteit en samenwerking van beide structuren. Aan de hand van twee pilootprojecten rond kwetsbaarheid en huisvesting werden hierrond experimenten opgezet die uiteindelijk uitmondde in praktische instrumenten en bijhorende brochures. Er werd eveneens een brochure gecreëerd rond vier verschillende rollen die vrijwilligers kunnen opnemen.

Kwetsbare vluchtelingen

De overgang van materiële hulpverlening en begeleiding in de opvangstructuur, naar zelfstandig wonen is des te moeilijker voor mensen met een kwetsbaar profiel (personen met een beperking, psychosociale of medische problemen, posttraumatische stressstoornis, slachtoffer van mensenhandel, jonge alleenstaanden enz.). Caritas wil hun kansen voor een succesvolle overgang naar autonomie maximaliseren met een project dat de steun krijgt van Fedasil.

© Isabel Corthier

We beschikken over 112 opvangplaatsen verdeeld over 40 woningen in Brussel, Mechelen en Luik. Gedurende 3 tot maximum 6 maanden zorgen we voor een aangepaste sociale begeleiding om de zelfstandigheid te bevorderen. Daarnaast helpen we bij het zoeken naar een definitieve woning op de private markt. Tussen midden 2015 en eind 2017 hebben we 103 families geholpen. 96 % van de gezinnen hebben we naar een definitieve woning kunnen begeleiden.

“Om personen met een kwetsbaar profiel voor te bereiden op een zelfstandig leven in zo'n korte periode, moeten we inzetten op versterking van capaciteiten, van sociaal kapitaal en van weerbaarheid. Enkel op die manier kan het verblijf in onze transitwoning een meerwaarde betekenen. Elke integratiecoach werkt daaraan in duo met een 'ervaringsdeskundige', zelf een migrant met een niet-Europese achtergrond. Veel kwetsbaarheden overwint men pas op lange termijn (bv. analfabetisme). We proberen daarom een netwerk op te bouwen met individuen, institutionele actoren, tandem-vrijwilligers. We proberen een definitieve woning te vinden in dezelfde stad zodat dit netwerk zich kan voortzetten. We werken ook aan glijdende huurcontracten – een pilootproject dat deze continuïteit zou kunnen verzekeren”, licht Ariane Dewandre, verantwoordelijke van het project, toe.

"Kwetsbaarheid verwijst naar de mate waarin iemand blootgesteld wordt aan allerlei materiële, maatschappelijke en medische risico's of bedreigingen zonder over het vermogen te beschikken om hiermee om te gaan... Kwetsbaarheid komt in vele gradaties voor. Bovendien is het een dynamisch gegeven dat sterk kan evolueren in de tijd... Kwetsbaarheid is de resultante van de balans tussen draaglast en draagkracht"

Kwetsbaarheid. Naar een gelijkwaardige behandeling van kwetsbare vluchtelingen. Nicolas Van Puymbroeck, December 2017. Uitgave Convivial en Caritas International met de steun van Fedasil.

Transitie voor erkende vluchtelingen met zware medische problemen

Sinds september 2017 zijn er in Mortsel tien zogenaamde 'High Care' plaatsen voor de opvang en omkadering van zwaar zorgbehoevende erkende vluchtelingen, met als ultieme doelstelling het vinden van een aangepaste plaats binnen ons Belgische zorglandschap.

© Isabel Cortthier

"De grootste uitdaging bestaat erin om vertrouwd te geraken met het Belgische zorglandschap, zijn administratieve en bureaucratische eisen en wegen, en toegangspoorten te vinden om ons publiek binnen een aanvaardbare termijn aan degelijke en adequate zorg te helpen. Gezien de lange wachtlijsten bij zorginstellingen en dienstverlening lijkt de ons toegemeten periode van 6 maanden niet voldoende te zullen zijn." Sylvia Servranckx, verantwoordelijke voor het project.

Sinds de start in september 2017 hebben wij zes alleenstaanden opgevangen, waarvan ondertussen één persoon overleden is. Daarnaast vangen wij ook twee families op in het kader van hervestiging (zie verder).

Niet-begeleide minderjarige vreemdelingen

Caritas richt zich hier tot jongeren tussen 16 en 18 jaar die een verblijfsstatuut hebben verworven (vluchteling of subsidiaire bescherming), jongeren die nog niet autonoom genoeg zijn om zelfstandig te wonen. Ze verblijven in studio's of appartementen, alleen of per twee samen. Ze krijgen de nodige begeleiding door een educatief team om zich voor te bereiden op een zelfstandig leven.

In 2017 huisvesten we 37 jongens en meisjes in onze zogenaamde 'transithuizen' in Brussel. Voor Luik tellen we 54 jongens waaronder 12 met heel kwetsbare profielen. Het merendeel van hen is afkomstig uit Afghanistan en Syrië.

Referent

Iedere jongere krijgt een referent toegewezen. Dit is een maatschappelijk assistent van Caritas die de jongere in het opvangcentrum voor asielzoekers komt opzoeken, nog voor de verhuis plaatsvindt en hem dan verder begeleidt. *"Daar begint een eerste dialoog. We leggen ons project uit aan de jongere, de nabije begeleiding die ze zullen krijgen. Voor ons is het belangrijk te begrijpen hoe de jongere zelf naar de dingen kijkt en ons op basis daarvan aan te passen, maar ook duidelijk te maken dat het gaat over een project in semi-autonomie en dat we niet gewoon een woning aanbieden"*, vult Catherine Henrotte, verantwoordelijke van het project Luik, aan.

Onderwijs en gezinshereniging

Heel veel aandacht gaat naar de scholing van deze jongeren, noodzakelijk voor hun socio-professionele inschakeling. Gelijktijdig met de evaluatie van de zelfstandigheid van de jongere, testen we ook zijn taalvaardigheid, kennis van een vreemde taal, leesvaardigheid. Zo kunnen we zijn of haar niveau evalueren en de jongere daarna beter oriënteren en de nodige steun geven. Deze tests laten ons ook toe om samen te werken met onderwijsinstellingen.

Heel wat niet-begeleide jongeren hebben een succesvolle procedure tot gezinshereniging doorlopen, wat heel positief is. Voor de familie naar België kan overkomen, moeten onze sociale assistenten samen met de jongeren nogal wat obstakels overwinnen: administratieve rompslomp, huisvesting voor meerdere personen, toegang tot sociale rechten....

Specifiek project voor zeer kwetsbare jongeren

Als we in 2016 de eerste niet-begeleide minderjarige vreemdelingen (NBMV's) huisvesten in onze woningen, wordt al gauw duidelijk dat een aantal jongeren het heel moeilijk hebben: ze lijden aan posttraumatische stress,

kunnen moeilijk een band opbouwen, gebruiken soft of hard drugs, vertonen agressief gedrag.

Sommige jongeren hebben in hun jonge leven al zoveel meegemaakt dat een intensieve begeleiding op maat zich opdringt.

In februari 2017 versterken we het Caritasteam en brengen we de meest kwetsbare jongeren samen in één flatgebouw. Op die manier kunnen we een grotere nabijheid verzekeren. Een aantal jongeren blijft echter problematisch gedrag vertonen. Florence Lobert, verantwoordelijke departement Opvang: *“De manier waarop de opvang gestructureerd is, is volgens ons medeoorzaak. Er zijn verschillende fases en verschillende bevoegde instanties, wat maakt dat er te weinig continuïteit is om de problemen van bij het begin grondig aan te pakken. Uit onze terreinervaring en gesprekken met specialisten en ervaringsdeskundigen groeit de overtuiging dat we voor de meest kwetsbaren een veilige, beschermde omgeving moeten creëren. Er moeten middelen vrijgemaakt worden om een team samen te stellen dat 24 uur op 24 opvolging verzekert en zorgt voor een intensieve individuele en collectieve begeleiding. Alleen dan kunnen we duurzame verandering teweeg brengen.”*

© Isabel Corthier

Hervestiging

Hervestiging bestaat erin vluchtelingen van een land waar zij bescherming zochten, over te brengen naar een derde land waar zij een duurzaam verblijfsrecht krijgen. Dit biedt een oplossing voor mensen die niet naar hun land van herkomst kunnen terugkeren, maar ook niet in hun eerste opvangland kunnen blijven wegens gebrek aan bescherming en toekomstperspectieven. Sinds 2009 voert België regelmatig hervestigingsoperaties uit in samenwerking met het Hoog Commissariaat voor de Vluchtelingen van de Verenigde Naties.

De eerste zes weken na aankomst worden de hervestigde vluchtelingen opgevangen in een collectief centrum waarna zij verhuizen naar een individuele woning, beheerd door een lokaal OCMW. Hier mogen zij zes tot maximaal acht maanden blijven. Tijdens die periode moeten deze vluchtelingen op zoek naar huisvesting op de private huurmarkt. Het merendeel van de families vindt geen woning in dezelfde gemeente en verandert dus noodgedwongen opnieuw van woonplaats. Eens verhuisd, krijgen ze sinds januari 2017 geen extra ondersteuning meer. De regering stopte immers de samenwerking met Caritas International – en met Convivial – organisaties die tot dan toe instonden voor de noodzakelijke begeleiding van de nieuwkomers: 12 maanden heel intensief, daarna 12 maanden minder al naar gelang de kwetsbaarheid van de vluchtelingen. In 2017 opent Caritas dan ook geen nieuwe dossiers meer maar werkt ze haar lopende begeleidingsdossiers verder af.

België moet dringend een extra inspanning doen om vluchtelingen te hervestigen. Dat is nodig om tegemoet te komen aan het hervestigingsplan van de EU dat in september werd voorgesteld. Maar ook in het licht van de internationale context en noden zijn de cijfers van België allesbehalve ambitieus. 11.11.11 publiceerde in samenwerking met Caritas International, Vluchtelingenwerk Vlaanderen en Oxfam, een dossier met wereldwijde cijfers over de hervestiging van vluchtelingen, oktober 2017.

Zoektocht naar huisvesting

75 Syriërs uit Vlaanderen, Wallonië en Brussel komen in februari samen in de Pianofabriek in Brussel. Ze maken deel uit van het hervestigingsprogramma van de Belgische overheid en nemen deel aan twee workshops van Caritas International. De eerste is een uitwisseling over het leven in België. De tweede gaat over de zoektocht naar een woning en dat is geen toeval. *“Een belangrijke taak binnen de begeleiding blijft het bijstellen van verwachtingen. Onze interculturele medewerkers en de coaches gaan dus bij elk huisbezoek dieper in op de realiteit van de huizenmarkt en de belangrijke stappen bij het vinden van een woning”,* vertelt Elisabeth Verniers, coördinatrice van het project. *“Met uitzondering van 1 gezin heeft iedereen die we onthaald hebben in 2015 en 2016 ondertussen een woning gevonden via Caritas - o.a. via onze Housing-café's, het OCMW, hun eigen netwerk of een sociaal verhuurkantoor.”*

Fidèle met zijn jongere broers en zus, zijn vrouw Espérance en hun drie kinderen. Deze Congolese familie kon vanuit een vluchtelingenkamp in Burundi naar België overkomen via het hervestigingsprogramma. Dankzij een solidaire eigenaar en de begeleiding van Caritas International hebben ze hier een nieuwe thuis gevonden.

© Jolien Carnel / Caritas International

3 Integratie

Integratiecoaches en vrijwilligers begeleiden erkende vluchtelingen in hun zoektocht naar een eerste woning in België tijdens een Housing-café. Indien blijkt dat een persoon of familie extra ondersteuning nodig heeft, kan er begeleiding op maat aangeboden worden (coaching). Daarnaast maken we ook tijd voor collectieve sensibilisering: rechten en plichten van de huurder, onderhoud van een woning.

Housing-cafés

We organiseren Housing-cafés in drie verschillende regio's : **Gent, Antwerpen en Luik**. In **Brussel** werken we samen met het CAW Brabantia voor een intensieve individuele begeleiding i.v.m. huisvesting. Omwille van het grote aantal vragen rond o.a. huisvesting, gezinshereniging en wetgeving, wordt in Antwerpen en Luik in 2017 gestart met een wekelijkse permanentie voor mensen met een migratieachtergrond.

Het hoeft geen betoog dat de vraag naar gezonde, betaalbare woningen het aanbod overstijgt. Bovendien worden ook wij binnen onze werking geconfronteerd met discriminatie van vluchtelingen. De vraag naar een tweede grotere woning in het kader van gezinshereniging blijft ondertussen stijgen. In een aantal gevallen proberen we ook hieraan tegemoet te komen binnen het kader van de Housing-cafés.

“Heel erg bedankt voor jullie transparantie en professionaliteit. Het zijn zaken die ik erg waardeer bij Caritas!”

Een solidaire eigenaar uit Luik

Huisvesting Housing-cafés 2017

Housing-cafés	Behandelde aanvragen	Huisvesting via Caritas	
		Woningen	Personen
Antwerpen	73	18	47
Luik	67	42	104
Gent start op 22/10/2017	22	6	14

In **Oostende** stellen we een 26-tal transit woningen ter beschikking van niet-begeleide minderjarigen die een grotere woning zoeken in het kader van gezinshereniging. Deze woningen dienen ook als noodoplossing voor vluchtelingen in preciaire situaties.

In en rond **Charleroi** stellen we woningen ter beschikking van vluchtelingen en van Belgen die moeilijk toegang krijgen tot een woning. Ze krijgen een contract van een jaar. Het samenbrengen van deze twee doelpublicken is een meerwaarde op het vlak van integratie, te meer daar ze allebei vaak dezelfde obstakels moeten overwinnen. We informeren over huurcontracten, rechten en plichten van de huurder, onderhoud van een woning, en helpen bij afloop van hun contract bij de zoektocht naar een nieuwe huurwoning. Daarnaast krijgen ze begeleiding op administratief, juridisch en sociaal vlak. We hopen met Caritas Wallonie een erkenning te krijgen als APL: Association de Promotion du Logement.

“Vorig jaar hebben we 73 mensen begeleid in hun zoektocht naar een woning. Voor bijna iedereen is dat uiteindelijk gelukt, via ons of via andere kanalen.”

Joke Dillen, integratiecoach Housing-café Antwerpen

© Isabel Corthier

4 Vrijwillige terugkeer

Het re-integratieteam van Caritas International begeleidt mensen die ervoor kiezen om vrijwillig terug te keren naar hun herkomstland. De dienst werkt daarvoor nauw samen met Fedasil en andere ngo's die een eerste contact hebben met potentiële terugkeerders. De bedoeling van de re-integratiecounselors van Caritas is om de persoon zo goed mogelijk voor te bereiden en de continuïteit te verzekeren tussen Caritas in België en de lokale partners van Caritas die de verdere begeleiding voorzien na terugkeer.

Oekraïne

In 2017 hebben wij 633 personen (422 dossiers) begeleid bij hun terugkeer. Een grote groep onder hen waren Oekraïners: 115 mensen. Een verdubbeling in vergelijking met 2016. Sinds de visumliberalisering is het niet zeker of de re-integratiesteun voor mensen die terugkeren naar Oekraïne zal worden verdergezet na juni 2018. Dat verklaart wellicht de sterke toename. Om de lokale context beter te begrijpen en zo op die manier de voorbereiding op de terugkeer te optimaliseren, bezoeken we geregeld terugkeerders en onze lokale partners in verschillende regio's. In augustus 2017 trekken we met Fedasil en Stad Oostende naar Oekraïne.

Toekomstperspectief

Financiële crisis en devaluatie van de munt, lage lonen, hoge werkeloosheidsgraad, corruptie. Het zijn de voornaamste redenen die Oekraïners aanzetten tot migratie, vaak om enkele maanden of jaren op illegale manier in het buitenland te werken. Als er iets verkeerd loopt, hebben zij geen enkel vangnet. Om een waardige terugkeer en een duurzame re-integratie waar te maken, is het van belang ervoor te zorgen dat de terugkeerders in hun land van herkomst ondersteuning krijgen en een project hebben om zoveel mogelijk zelfvoorzienend te kunnen zijn.

De verschillende terugkeerders die de missie bezoekt, zijn positief over de ondersteuning die ze hebben gekregen. Caritas Oekraïne focust uiteraard niet enkel op steun aan terugkeerders, maar vooral op armoedebestrijding, thuiszorg in bepaalde regio's, steun aan oorlogsslachtoffers uit het oosten, specifieke medische begeleiding voor mensen met mentale problemen, enz.

© Caritas International

Bezoek aan onze partners in Oekraïne en aan Igor en zijn gezin. Igor – de man met de stok - is een van de 633 mensen die we in 2017 begeleid hebben bij hun re-integratie.

Thomas Goedgezelschap, re-integratiecoach

"Tijdens ons bezoek hebben we ook Igor teruggezien. Toen Igor in 2014 naar Frankrijk vertrok, had zijn familie in Oekraïne hoopvolle verwachtingen. Hij zou een job in de bouwsector zoeken en geld naar huis opsturen. Geld voor een beter leven. Niemand verwachtte Igor twee jaar later terug te zien, moeilijk te been en blind aan een oog. Igor werkte in Frankrijk en alles leek goed te gaan tot hij een arbeidsongeval kreeg."

"Caritas bracht Igor en zijn familie terug met elkaar in contact, al verliep dat moeizaam. Ondanks zijn verwarde toestand bleek uit Igor's verhalen wel dat hij naar Oekraïne wil gaan. Met het re-integratiebudget dat Igor via Caritas International ontving, werden voornamelijk medische kosten betaald. Igor werd geopereerd aan cataract en heeft zijn zicht grotendeels terug. Aangezien de man niet meer in staat is om te gaan werken, werden landbouwmaterialen en gereedschap aangekocht, zodat hij zelf op kleine schaal groenten kan kweken."

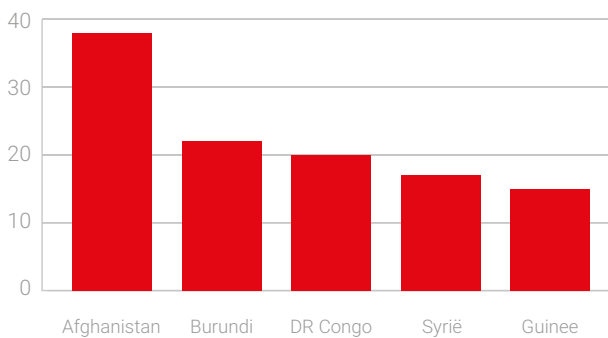
Begeleiding bij re-integratie Oekraïne

Jaar	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Aantal mensen	11	12	23	15	21	55	115

5 Voogdij minderjarigen

4 Nederlandstalige en 4 Franstalige voogden zorgen in 2017 voor de begeleiding van 229 niet- begeleide minderjarige vreemdelingen (NBMV's). 127 jongens en 102 meisjes, 81 kinderen waren 12 jaar of jonger. De jongste was 1 jaar. Een voogd is de wettelijke vertegenwoordiger van de jongere voor allerlei instanties en procedures. Hij houdt regelmatig contact met hem om samen beslissingen te kunnen nemen. Een voogd moet ook waken over de fysieke en mentale gezondheid van zijn pupil, zijn scholing en zijn huisvesting tot hij 18 jaar wordt.

Top 5 nationaliteiten NBMV's onder voogdij

Helpdesk en coaching

Elke voogd moet voor het verkrijgen van een definitieve erkenning een basisopleiding volgen. Er is echter ook grote nood aan verdere uitdieping eens de mensen

aan de slag gaan, zowel op het vlak van kennis, vaardigheden (hoe breng ik wat ik weet in de praktijk) en houdingen (hoe verhoud ik me tot mijn pupil). Het Ministerie van Justitie is ingegaan op ons aanbod om een begeleidingstraject voor voogden te voorzien via een helpdesk, individuele coaching en vormingen. Onze dienstverlening:

- Caritas voogden zitten in de selectiecommissie voor het selecteren van nieuwe voogden.
- Caritas organiseert de basisvorming voor voogden (enkel Frans).
- Nieuwe voogden stappen in een coaching traject van 4 sessies (enkel Frans).
- In 2017 krijgen 38 voogden op hun verzoek ook een individuele coaching van 2 uur voor de opvolging van een ingewikkeld dossier (enkel Frans).
- Wij organiseren permanente vormingen (bijvoorbeeld over gezinshereniging).
- We bemannen de helpdesk die bereikbaar is per telefoon en per mail (enkel Frans). Voogden kunnen concrete vragen stellen in verband met de problemen die zij ondervinden of nuttige aanvullende informatie opvragen. De helpdesk doorbreekt tevens het isolement dat sommige voogden ervaren wanneer ze geconfronteerd worden met complexe situaties en een waaier van opties, of juist geen uitweg zien.

6 Eerstelijnszorg

Eerstelijnszorg, huisvesting Brussel (p. 12 en 15), en voogdij NBMV (p. 17), zijn mogelijk dankzij de nauwe samenwerking tussen Caritas International en CAW Brabantia. Een antenne bevindt zich in de kantoren van Caritas International in Brussel, wat een continue uitwisseling en samenwerking mogelijk maakt.

Caritas International richt zich binnen haar eerstelijnszorg tot elke buitenlander ongeacht zijn of haar statuut of nationaliteit. In 2017 helpen we in 712 dossiers waarbij 80 nationaliteiten betrokken zijn. Het betreft vooral problemen met verblijfsvergunning, huisvesting, financiën en asielpcedure. Indien nodig verwijzen de sociaal assistenten door naar specifieke projecten van Caritas International of naar andere diensten of instellingen.

Nabijheid

Uiterst kwetsbare personen vinden vaak de weg niet naar onze kantoren. Caritas International vindt het daarom belangrijk om ook zelf deze mensen te gaan opzoeken. Punt 32, een initiatief van de Pastorale Eenheid Brussel, heeft in 2017 heel wat transmigranten ontvangen. Tijdens de permanenties bieden we met partnerorganisaties een luisterend oor en verstrekken we informatie over sociale rechten, huisvesting, arbeid. In 2017 waren we ook aanwezig in de buurt van het Station Brussel-Noord en in Zeebrugge, waar na de sluiting van het kamp van Calais, heel wat migranten hun toevlucht zochten in de hoop verder te kunnen reizen naar Engeland.

Bezoek in gesloten centrum

Een sociaal assistente brengt elke week een bezoek aan de gedetineerde migranten van het repatriëringscentrum 127 bis in Steenokkerzeel. Caritas International vindt het belangrijk om naar hun verhaal te luisteren, hen te informeren over hun rechten en hun levensomstandigheden te evalueren. Caritas maakt ook deel uit van de groep 'Transit'. Dat is een platform van mensen die gedetineerden bezoeken in een van de vijf gesloten centra. Er wordt informatie en ervaringen uitgewisseld, onrechtmatigheden worden gesignaleerd aan de overheid en het grote publiek wordt gesensibiliseerd rond de levensomstandigheden van de mensen in gesloten centra.

Gezinshereniging

In 2017 ondersteunt de sociale dienst 791 personen bij hun aanvraag voor gezinshereniging en informeert 294 mensen via collectieve informatiesessies in het Frans en in het Arabisch.

© Isabel Corthier

Er zijn heel wat hinderpalen voor de procedure succesvol afgerond kan worden: Syriërs krijgen vaak geen toestemming om het land te verlaten, ook al hebben ze een visa voor België. De resultaten van de leeftijdsbepaling op basis van een botonderzoek zijn niet altijd betrouwbaar, in sommige landen worden ongeoorloofde kosten aangerekend of onnodige documenten vereist, de informatisering van de procedure maakt ze niet langer toegankelijk voor heel wat mensen... En ook na aankomst zijn er dikwijls problemen bij de inschrijving in de gemeente. Bovendien verloopt het terugzien niet altijd even vlot en is er soms bemiddeling nodig.

02

Samen op weg

Noodhulp en ontwikkeling

1

Honger in Afrika

“Meer dan 20 miljoen mensen staan oog in oog met hongersnood en de hongerdood!”, Stephen O'Brien, VN-topman bevoegd voor humanitaire zaken, voor de Veiligheidsraad in New York op 10 maart 2017. Hij schuwt de grote woorden niet als hij schetst wat Nigeria, Jemen, Zuid-Soedan en Somalië te wachten staat als de internationale gemeenschap passief blijft. Schokkend wereldnieuws voor velen maar geen verrassing voor Caritas die al langer strijd voert tegen de honger in de getroffen landen. Ook Niger, Kenia, Oeganda en Ethiopië zijn getroffen. De gewapende conflicten, klimatologische veranderingen en extreme armoede liggen aan de basis van deze humanitaire catastrofe. Samen met het Caritasnetwerk en dankzij de steun van onze donateurs en de campagne *Hongersnood 12-12* kunnen we onze inspanningen gevoelig opdrijven.

Zoveel mogelijk autonomie bevorderen

Caritas International deelt alleen voedsel uit als het niet anders kan. We proberen zoveel mogelijk de autonomie van de mensen te bevorderen door zaaigoed en landbouwgerief ter beschikking te stellen, toegang tot water te verzekeren, cash geld te geven om voedsel aan te kopen, activiteiten op te zetten die voor inkomsten zorgen.

David Songa in de moestuin bij zijn hut in Bidi-Bidi kamp, Oeganda.

© Tommy Trenchard / Caritas Internationalis

Caritas International is vooral actief in **Oeganda** waar we 17.069 huishoudens bereiken in de vluchtelingenkampen Bidi Bidi en Imvepi. Complementair met de voedselhulp van het Wereldvoedselprogramma, geven we de nodige middelen om zelf in eigen voedsel te voorzien (zaaigoed/ planten en landbouwmateriaal).

De boeren krijgen vorming om hun opbrengst te verhogen zodat ze er eventueel ook iets kunnen aan verdienen. We financieren ook beroepsopleidingen voor jongeren (mechanica, haartooi, catering).

In **Zuid-Soedan**, Yei krijgen 5.069 huishoudens onder meer bloem, bonen, olie en zout. 240 gezinnen in Unity State krijgen een overlevingskit met onder meer visnetten en waterzuiveringstabletten.

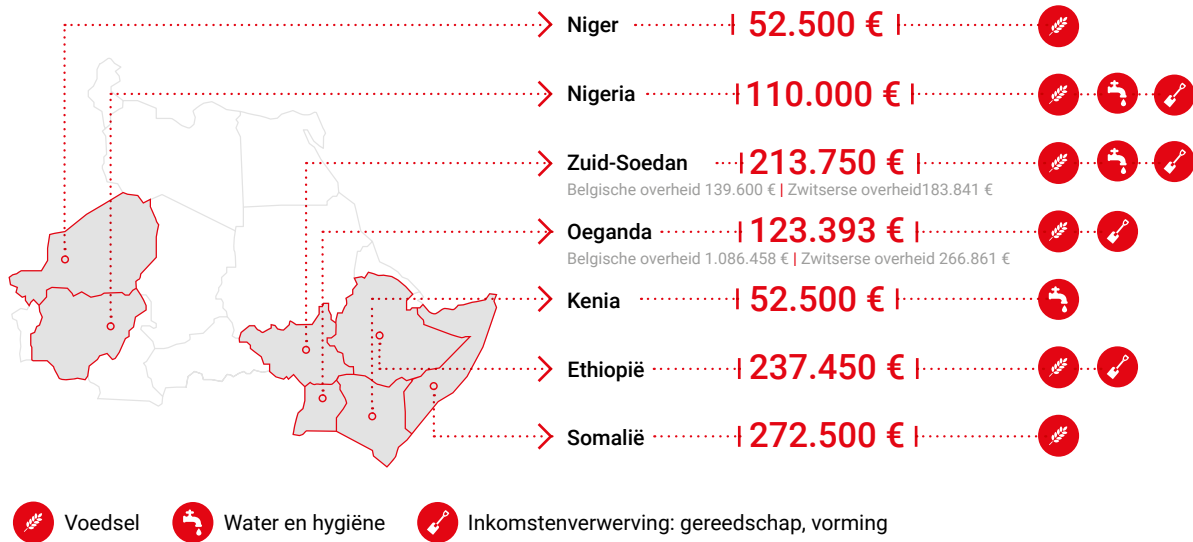
In **Ethiopië** verdeelt Caritas zaaigoed, geven we vorming en cash for work aan 5.265 gezinnen.

David Bonga, vluchteling in Oeganda

David Songa, 26 jaar, is in augustus aangekomen in het vluchtelingenkamp Bidi Bidi. Hij komt uit Yei, Zuid-Soedan. Hij is ontsnapt aan een schietpartij waarin zijn vrienden gedood werden. *“Ik wilde niet vertrekken uit Yei. Ik had net mijn universitair diploma behaald. Ik wilde blijven en les geven.”*

In Bidi Bidi geeft David nu ook les, al zijn de omstandigheden niet helemaal wat hij vroeger in gedachten had. Hij werd door Caritas opgeleid in moderne landbouwtechnieken. *“Ik heb zelf eerst geleerd over moestuintjes en over de productie op grotere velden. Leren kijken naar het werk op het veld als het leiden van een bedrijfje. Ik vertel de boeren nu hoe ze het slim kunnen aanpakken in het huidige klimaat, welke variëteiten aan planten er zijn en hoe ze er het best voor kunnen zorgen. En ik leg hen het belang van bomen en struiken uit en de problemen bij ontbossing. Ik sta heel dicht bij de mensen. Wat zij hebben meegemaakt heb ik ook meegemaakt. Dat scheidt vertrouwen bij de boeren.”*

Campagne hongersnood 2017 - Uw steun in cijfers 1 jaar later - 28.02.2018

Samen met het Caritasnetwerk

In **Nigeria** verdeelt Caritas International samen met het Caritasnetwerk zaaigoed en gereedschap. Eind 2017 hebben we 22.500 personen en 1.000 families geholpen met water, betere hygiëne en middelen om inkomsten te verwerven. We behandelen ondervoeding, diarree en longontsteking in medische centra. 6.845 kinderen zijn gescreend op ondervoeding en indien nodig krijgen ze speciale voeding. We helpen ook Nigeriaanse vluchtelingengezinnen die de grens overgestoken zijn met **Niger in de Diffa-regio**.

In **Somalië** helpt Caritas 2.000 huishoudens met voedselpakketten. 9.190 personen (kinderen, zwangere vrouwen en moeders die borstvoeding geven) krijgen aanvullende voeding, aangepast aan hun noden.

In **Kenia** krijgen 1.188 volwassenen en kinderen in scholen watertanks en hebben 4.100 families toegang tot water.

We maken het verschil

De voedselonzekerheid blijft aanhouden in een regio die heel vaak gekenmerkt wordt door aanhoudende of zelfs escalerende conflicten en politieke crisissen. Burgeroorlog in Zuid-Soedan, gevechten in Somalië, afpersingen van Boko Haram blijven de voornaamste obstakels op de weg naar duurzame ontwikkeling.

“Ondanks deze uitdagingen en de soms gevaarlijke omstandigheden voor de teams van Caritas, kunnen we met onze interventies werkelijk een verschil maken voor de meest kwetsbare groepen, of het nu gaat om de opsporing en behandeling van ondervoeding, de toegang tot water en voedsel of om het verwerven van bestaansmiddelen”, aldus Sebastien Dechamps, coördinator noodhulp.

© Gilles Cnockaert

De federale regering verdubbelt de opbrengst van de campagne Hongersnood 12-12. Minister van Ontwikkelingssamenwerking Alexander De Croo, vergewist zich van de situatie op het terrein. In het vluchtelingenkamp Bidi Bidi maakt hij kennis met de inspanningen van Caritas.

2 Ethiopië: water en land

8,5 miljoen mensen zijn structureel voedselonzeker. Wat betekent dat ze (deels) afhankelijk zijn van voedselprogramma's of projecten zoals 'cash voor werk' van ngo's. De schaarse regen in 2016-2017 resulteert in een magere landbouwopbrengst en veesterfte. Waar nodig financieren we tijdelijk de aankoop van voedsel om in dringende noden te voorzien. Caritas International werkt ondertussen verder aan meer voedselzekerheid, onze water- en landbouwprojecten hebben hun nut bewezen.

Oorzaak van voedselonzekerheid

Mark Breusers, expert Ethiopië bij Caritas: *"Er zijn meerdere oorzaken. Droogte uiteraard en ook klimaatverandering. De regenseizoenen zijn altijd onregelmatig geweest in de Tigray regio maar die onregelmatigheid neemt toe. De droogteperiodes worden dus langer en de regen meer onvoorspelbaar. Crisissen volgen elkaar sneller op."*

"Daarnaast is er een economische ongelijkheid die niet te onderschatten valt. De kloof tussen arm en rijk wordt groter in Ethiopië. Het overheidsbeleid inzake landverdeling speelt hier een nefaste rol in. Zo heeft de grote meerderheid van de kleinschalige boeren slechts toegang tot maximum 2 hectare grond, terwijl de overheid wel uitgestrekte concessies van soms tienduizenden hectare of meer aan vaak buitenlandse grote investeerders toekent. De kleinschalige landbouw wordt in die zin structureel benadeeld."

Medefinanciering

In Tigray lopen in 2017 verschillende programma's die medegefinancierd worden door de lokale bevolking (in natura), het Fonds Elisabeth en Amélie, Leefmilieu Brussel-BIM, Hydrobru (Brusselse Intercommunale voor waterdistributie en sanering) en DGD (Belgische overheid). Daarnaast krijgen we steun van EU/SHARE en een consortium van implementerende partners voor onze interventie in SNNPR regio. Ook onze eigen sympathisanten hebben massaal gereageerd op onze oproep tot steun in onze septembercampagne.

Caritas-overheid-lokale bevolking

In de Tigray regio ondersteunt Caritas de gezinnen met allerlei initiatieven die de toegang tot voedsel moeten verzekeren. Dat gaat gepaard met het beschermen van natuurlijke hulpbronnen, vooral bodems en water. We doen dat samen met de lokale gemeenschappen: zo bouwen we bijvoorbeeld terrassen, gaan woestijnvorming tegen, zorgen voor betere debieten van waterbronnen. We graven of boren ook putten waardoor drinkbaar water verzekerd wordt. We leggen waterbevoorradingsplaatsen aan, installeren irrigatiesystemen... De overheid zorgt voor putten met elektrisch aangedreven pompen. Wij – ngo's – werken dan samen aan die projecten en zorgen dat het water uit die putten naar de gemeenschappen wordt doorgetrokken op een veilige en propere manier.

Gemeenschappen dragen bij met materialen die lokaal beschikbaar zijn en met hun arbeidskracht of kennis. Ze zorgen ook voor het beheer en onderhoud achteraf met democratisch verkozen comités.

"De participatie van de bevolking is prachtig. Op die manier leggen we een sterke basis voor duurzaamheid, iets waar Caritas International al jaren toe bijdraagt."

Mark Breusers, expert Ethiopië Caritas International

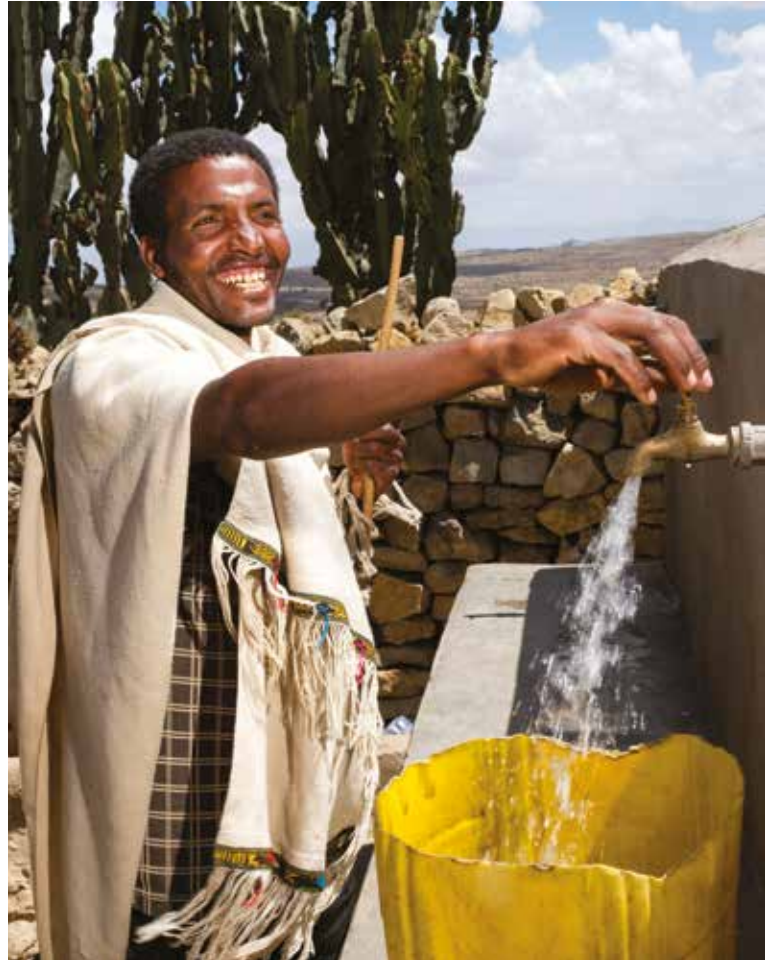
© Isabel Corthier

Uit het eindrapport van het project "Beter toegang tot drinkwater en sensibilisatie rond hygiëne in Ganta-Afeshum en Gulomakda, zone Oost-Tigray":

3.250 huishoudens hebben kwaliteitsvol water via een waterpunt dat door een lokaal comité beheerd en onderhouden wordt.

- 11 herstelde waterputten
- 50 nieuwe lokale waterbeheercomités die het nodige materiaal kregen voor het onderhoud van hun waterpunt en 50 bestaande comités die begeleiding kregen bij het verbeteren van hun reglementering.
- 23 mensen zijn technisch geschoold in volksgezondheid.
- Een autoclaaf (sterilisatie-apparaat) en de nodige producten zorgen voor een grotere capaciteit van het labo voor wateranalyse.

21.874 huishoudens (de hele betrokken zone) leven in beter hygiënische omstandigheden dankzij de opleiding van 400 vertegenwoordigers van gemeenschappen en scholen.

© Isabel Corthier

Je weet hier nooit wanneer het gaat regenen

"Je weet hier nooit wanneer het gaat regenen. Dat zorgt voor veel stress. De regen komt te vroeg, te laat of helemaal niet", legt Gebresilasie (54) uit. Toen hij nog houtverkoper was, moest hij elke dag uren stappen om hout te gaan kappen. Hij verkocht het in Mekelle, waar hij het met zijn ezel naartoe bracht. "Ik werkte 18 uur per dag, en dan nog hadden mijn kinderen vaak niks te eten. Dat is nu voorbij."

"Nu heb ik 3 keer per jaar een mooie oogst. Naast sorghum, teff en tarwe teel ik wortelen, sinaasappels, uien en bananen. Meer dan genoeg om van te leven. Omdat er water is."

Samen met de bevolking van Noord-Tigray, waar Gebresilasie woont, bouwde Caritas een dam met irrigatiesysteem. Nu leven Gebresilasie, zijn vrouw en hun 6 kinderen van de landbouw.

De dam houdt het regenwater vast, en het irrigatiesysteem zorgt voor de bevoeding van 30 hectare grond voor 176 families, waaronder die van Gebresilasie. *"Het is ons project, en wij zijn er trots op. Al wie ertoe in staat was, heeft eraan meegewerkt, en iedereen werd betaald. Voor sommigen was het de enige bron van inkomsten."*

Gebresilasie wil dat zijn kinderen alle kansen krijgen. *"Ik wil niet dat ze een leven leiden zoals ik", zegt hij met klem. "Nu er water in het dorp is, en met al de mogelijkheden die we daardoor hebben, kunnen ze naar school blijven gaan. En dan hebben ze een betere toekomst dan ik had."*

3 Syrië: de noden blijven groot

Met het verdrijven van IS uit Syrië leek de vrede in zicht te komen, maar dat is jammer genoeg niet zo. Verschillende regionale grootmachten liggen met elkaar in conflict en vechten dat uit op het Syrische grondgebied: de Turken tegen de Koerden, de Amerikanen tegen de Russen, Israël tegen (door) Iran (gesteunde militie). En de oude strijd van het Assad-regime tegen de overblijvende rebellen is ook nog niet helemaal beslecht. De situatie blijft gevaarlijk eind 2017.

Voorlopig niet naar huis

Waar de wapens zwijgen zien we een landschap van ruïnes en verscheurde families. Het resultaat van bijna zeven jaar van conflict en geweld. De miljoenen mensen op de vlucht (in eigen land of elders) zijn voorlopig niet geneigd terug te keren naar hun thuishaven. Sommige zijn bang voor represailles of voor nieuw geweld. Waar het veilig lijkt ontbreekt elk toekomstperspectief, want hoe kan je een nieuw leven beginnen in een wijk die compleet vernield is, waar geen elektriciteit, geen water, school of openbare dienstverlening is? Met welke middelen kunnen de mensen een menswaardige woning bouwen?

Armoede in de kuststreek

Meer dan 200.000 Syriërs hebben in de afgelopen jaren hun toevlucht gezocht in en rond Tartous en het hoger gelegen Mashta al Helou waar het relatief rustig is gebleven. Het gaat om mensen met weinig middelen want wie geld heeft is ondertussen naar het buitenland gevlucht. Het zijn vooral vrouwen en kinderen. De mannen zitten in het buitenland, zijn omgekomen bij gevechten of doen hun verplichte legerdienst. Deze mensen hebben papieren, ze kunnen dus in principe werken, medische hulp krijgen, de kinderen mogen naar school. Maar de overheidsdiensten zijn overbevroegd en quasi ontoegankelijk. De vluchtelingen hebben zo goed als alles moeten achterlaten, ze leven in uiterst armoedige omstandigheden.

De toevloed van mensen op de vlucht heeft een grote impact op de gemeenschap. Er zijn geen kampen in de kuststreek. Mensen zoeken onderdak in leegstaande gebouwen, huren kamers of een huisje. De grote

vraag heeft de huurprijzen sterk doen stijgen. De lonen zijn gedaald omdat de nieuwkomers bereid zijn om voor weinig geld te werken. De scholen zitten overvol, voedingswaren zijn voor velen bij momenten onbetaalbaar, er is een tekort aan brandstof, de medische centra kunnen het grote aantal patiënten niet aan. Er is een duidelijke verarming van een deel van de oorspronkelijke bewoners.

© Patrick Nicholson / Caritas Internationalis

Eten, onderdak, basisbenodigheden, medische zorg

Tussen september 2016 en augustus 2017 heeft Caritas Internationalis in de kuststreek ongeveer 12.000 kwetsbare mensen geholpen. Zowel zogenaamde 'verplaatste personen' als bewoners die het moeilijk hebben. Zo vermijden we spanningen. Godsdienst is in deze van geen belang. Wat telt is de kwetsbaarheid van de mensen die bij ons aankloppen. We geven hen een bijdrage voor het betalen van hun huur, waardebonnen voor voedsel en basisbenodigheden. We betalen een deel van de kosten voor levensnoodzakelijke medische verzorging, zorgen voor schoolgerief en we organiseren vormingslessen voor vrouwen over allerlei onderwerpen: hygiëne, gezonde voeding met een beperkt budget, kinderrechten enz. Deze sessies zijn belangrijk omdat ze naast informatie ook gelegenheid bieden om ervaringen uit te wisselen en gevoelens te delen.

© Patrick Nicholson / Caritas Internationalis

Caritas Syrië heeft zes regionale kantoren en een kantoor in Damascus.

Dat maakt dat Caritas over het hele grondgebied Syrië actief is. Caritas International helpt in de kuststreek en in Aleppo – zowel mensen op de vlucht in eigen land als de lokale bevolking.

Caritas International helpt ook Syriërs op de vlucht in het buitenland.

Turkije vangt meer dan 3 miljoen vluchtelingen op waaronder een groot deel Syriërs. Caritas International steunt sociale centra in Istanboel waar mensen terecht kunnen voor eten, onderdak, medische zorg. Caritas Turkije geeft uitleg over hun rechten en biedt gelegenheid tot ontmoeting en het aanleren van nieuwe vaardigheden.

In Libanon en Jordanië zorgen we voor socio-educatieve activiteiten voor vluchtelingen en kwetsbare Libanese jongeren: huiswerkclasses, vakantiecampen, psychosociale begeleiding. Doel: de jongeren op school houden zodat ze een toekomst hebben, de kinderarbeid en jeugdcriminaliteit verminderen.

In Jordanië helpen we kwetsbare vluchtelingen (waaronder een groot deel Syriërs en Jordaanse families) met basisbehoeften, cash for work en professionele vorming opdat ze in hun levensonderhoud zouden kunnen voorzien. Ook prenatale consultaties, medische zorg en psychologische begeleiding worden aangeboden.

In België hebben we verschillende programma's voor begeleiding van asielzoekers en integratie van vluchtelingen (zie 01).

“Er was al een ‘voor’ deze gruwelijke oorlog, er zal ongetwijfeld ook een ‘na’ komen. Deze ‘na’ zal zowel in Syrië als hier bij ons moeten opgebouwd worden: we zullen ‘samen op weg’ moeten gaan.”

Sebastien Dechamps, coördinator noodhulp

“Caritas steunt binnen de grenzen van haar beperkte mogelijkheden alle Syrische noodlijdenden, ook niet-christenen. Caritas werkt in vol vertrouwen samen met de Rode Halve Maan, de islamitische zusterorganisatie van het Rode Kruis.”

Mgr. Audo, voorzitter van Caritas Syrië, getuigt op 26 januari 2017 in het Europees Parlement

4

Via Servië naar West-en Noord-Europa

Eind 2016 is het aantal migranten en asielzoekers in Servië, op weg naar West- en Noord-Europa, gevoelig gestegen. Hun opvang wordt georganiseerd door de overheid die niet wil dat burgerorganisaties autonoom opereren. 80% van de meer dan 7.000 geregistreerde migranten leven in een van de 16 overheidscentra. In december 2016 zijn dat er 1.100 in de centra van Presevo (hoofdzakelijk alleenstaande mannen) en Bujanovac (niet-begeleide kinderen en families) in het zuiden van Servië. Dat is een pak minder dan in het noorden en het oosten van het land maar de noden zijn er dezelfde: voedsel, water, en medische zorg. Van internationale hulpverlening is in het zuiden echter weinig te zien.

Caritas en Europa helpen

Caritas Servië die samen met haar lokale partners en op vraag van de regering een aantal maanden voor ontbijt, lunch en avondmaal zorgt in de centra van Presevo en Bujanovac, heeft eind 2016 niet langer de financiële middelen om haar inspanningen verder te zetten. Met de steun van Europa (ECHO) en Caritas International lukt dit wel. Een eerste planning voorziet dagelijks 1.100 mensen van eten. Door de daling van het aantal migranten sinds de zomer van 2017 kunnen we de oorspronkelijke voorziene duur van de hulpverlening - 8 maanden - uitbreiden tot 14 maanden (start februari 2017).

© Caritas Internationalis

Transmigranten zetten zich in

Darko Tot van Caritas Servië: *“De transitmigranten worden zoveel mogelijk actief betrokken bij de maaltijden en de overige activiteiten in het kamp. Zo hebben een vijftal dames met verschillende culturele achtergronden aan de sociale onderneming ‘Tradicija juga’, die instaat voor de maaltijden, uitleg gegeven over de manier waarop hun traditionele maaltijden klaargemaakt worden. Vrijwilligers met goede communicatieve en sociale vaardigheden helpen mensen taalbarrières te overwinnen en proberen te bemiddelen bij conflicten.”*

Samen met de lokale bevolking

De sociale organisatie ‘Tradicija juga’, die instaat voor de maaltijden, heeft lokale kwetsbare mensen in dienst (slachtoffers van geweld, langdurig werklozen...) die via deze nieuwe uitdaging de kans krijgen om te werken en zich opnieuw te integreren in de maatschappij. Het voedsel wordt aangekocht bij kleine lokale boeren die op die manier de kans krijgen hun bedrijfje verder uit te bouwen.

“Toen de keuken in Presevo-kamp open ging, was er een groepje jonge vrijwilligers uit Irak. Terwijl zij aan het afwassen waren, begonnen ze muziek te maken met pannen en borden. Er heerste echt een blijde sfeer in de keuken.”

Milena, verantwoordelijke voedselbedeling Caritas Servië

“Ik ben een harde werker en ik wil andere vluchtelingen en migranten helpen. Ik wil niet passief blijven en niets doen. Ik wil ook mijn bijdrage leveren voor de hulp die we krijgen.”

Raohallah, Afghaanse vluchteling in het centrum van Presevo

5 Medische zorg in Gazastrook

Gaza, een geïsoleerde landstrook van 360km², 40 km lang en 6 tot 12 km breed, maakt deel uit van Palestina. Het is een van de meest dichtbevolkte regio's op onze planeet. De 1,88 miljoen mensen die er leven kunnen slechts uitzonderlijk de enclave verlaten. Een negen jaar lang durend cordon en drie grote oorlogen op 6 jaar tijd hebben de publieke infrastructuren verwoest.

Geen toekomstperspectief

Een chronisch gebrek aan elektriciteit verstoort de dienstverlening en bemoeilijkt de harde leefomstandigheden. De werkloosheidsgraad is zeer hoog, het inkomen per inwoner zeer laag. 80 % van de bevolking leeft onder de armoedegrens en is afhankelijk van externe hulp. Een hele generatie kinderen is in deze omstandigheden opgegroeid zonder enig toekomstperspectief.

Vooraf het gezondheidssysteem is getroffen door de laatste oorlog en de blokkade. De aanvoer van geneesmiddelen is traag en het medisch personeel heeft geen toegang tot moderne apparaten en kennis. De kinderen lijden aan psychosociale stoornissen en hebben begeleiding nodig.

Samenwerken voor betere gezondheid

Caritas International steunt met financiering van DGD (de Belgische regering) het medische centrum van Caritas Jeruzalem in de Gazastrook. Het ligt in een uiterst armoedige wijk en zit altijd vol met patiënten. Naast een gynaecoloog, een tandarts, een dokter en een apotheker helpt een team van 20 medewerkers kinderen en families die getraumatiseerd zijn door de oorlog met medische zorg, voeding en psychosociale hulp.

Een wijdverspreid gezondheidsprobleem is bloedarmoede. Caritas zorgt niet alleen voor gezonde voeding gedurende een aantal maanden om het tekort aan ijzer we te werken, maar zet zich in opdat het probleem van bloedarmoede ook door andere organisaties en de UNRWA (VN organisatie voor Palestijnse vluchtelingen in het nabije Oosten) aangepakt wordt.

© Caritas Internationalis

“De mensen zijn depressief, hopeloos, ze liggen als het ware aan een infuus. Hun levensomstandigheden kunnen alleen maar tot meer haat leiden.”

Zuster Briget, coördinator van het Caritas project in Gaza

Oktober 2016 tot 30 september 2017

2.108 kinderen pediatrische zorgen
535 kinderen tandzorg
2.143 kinderen en 1.007 vrouwen psychosociale begeleiding
248 vrouwen leiderschapstraining

Het project is met 6 maanden verlengd tot eind maart 2018

500 kinderen tandzorg
2.000 kinderen clown-therapie sessies
100 vrouwen psychosociale groep sessies

6 DR Congo: crisis in Kasai

Voor de oorsprong van deze humanitaire crisis in Kasai moeten we teruggaan naar 8 augustus 2016, Tshimbulu (Centraal-Kasai). Bewoners zijn in opstand gekomen tegen het centraal gezag na de moord door de veiligheidstroepen op hun traditionele leider Kamuina Nsapu. Militaire acties zijn hierop gevolgd met vervolgingen zonder bevel, verkrachtingen, vernielingen en allerhande geweldplegingen. Ook kinderen werden ingelijfd en gebruikt. De verschillende partijen die betrokken zijn bij dit conflict maken zich schuldig aan buitensporig geweld ten aanzien van de burgerbevolking. Geleidelijk heeft het geweld zich in 2017 over de 5 provincies van Kasai verspreid.

Grote noden

“De noden in de regio zijn enorm”, weet Willem Vervaeke, verantwoordelijk voor de programma’s van Caritas International in DR Congo, eind december 2017. “Omwille van de crisis hebben de mensen, ondanks al hun werk, niet kunnen oogsten: velen onder hen hebben al drie oogsten verloren. Dit heeft catastrofale gevolgen voor wat betreft de beschikbaarheid van voedsel en de prijzen. De toestand is alarmerend: meer dan 280.000 kinderen zijn ernstig ondervoed en krijgen tot dusver geen hulp. De bevolking heeft daarnaast ook hygiënekits nodig, toegang tot proper water en huishoudgerief.”

Wat doet Caritas?

Onze interventie is drievoudig. Dankzij een financiering van Unicef hebben we een humanitair alarmnetwerk kunnen opzetten. We hadden al een basis voor het netwerk voor de crisis en dat is sindsdien heel nuttig gebleken. In 10 provincies van Kasai en Equateur, dat zijn 15 bisdommen en 390 parochies, hebben we alarm kunnen slaan bij geweld, de verdwijning van personen, natuurrampen, ... Deze waarschuwingen gebeuren per sms. Hiermee kunnen we heel snel de noden evalueren en de nodige hulp bieden. In de hele regio Kasai heeft Caritas International huishoudgerief en beschuttingsmateriaal uitgedeeld aan 10.420 personen. Het derde luik betreft het heropstarten van de landbouw begin 2018.

© Gilles Cnockaert Caritas International

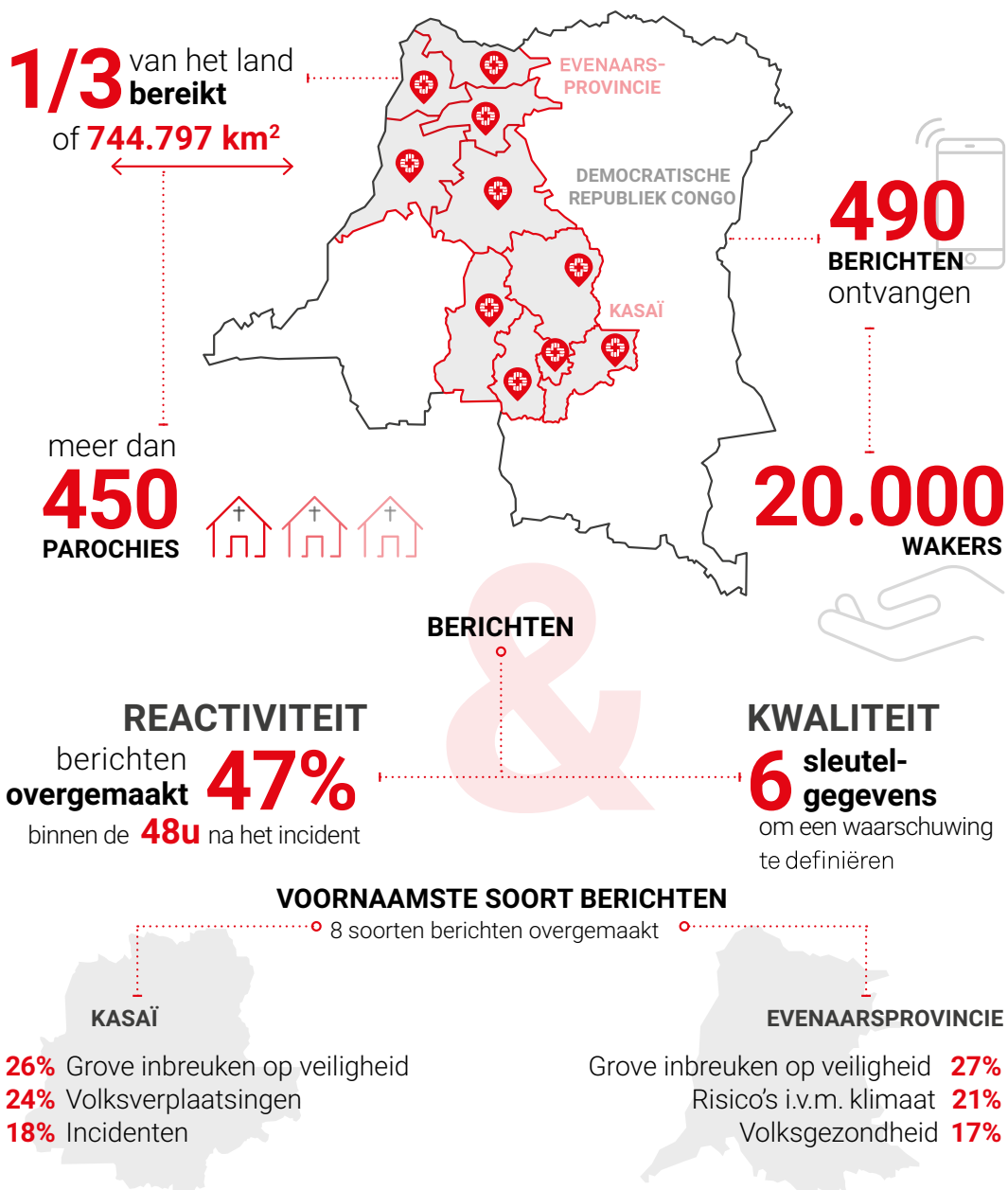
Campagne DR Congo: #KasaiNow – De stilte doorbreken

We lanceren met de Commission Justice en Paix een campagne op onze website en in de sociale media die tot een beter begrip van de oorzaken en gevolgen van deze crisis moet leiden. Met aangrijpende verhalen, beeldmateriaal en analyse roepen we op om samen de stilte te doorbreken.

Het humanitaire alarmsysteem van caritas in de Democratische Republiek Congo

September 2017 tot februari 2018

7 Rampenparaatheid

Met de steun van DGD (de Belgische overheid) werken we sinds eind 2016 aan meer weerbaarheid bij rampen in Burundi, Niger en de DR Congo. We hebben gekozen voor zones die geregeld getroffen worden door verschillende crisissen. Met onze lokale Caritaspartners en de bevolking hebben we beslist om ons vooral te concentreren op de paraatheid van de gemeenschappen en niet zozeer van de individuele gezinnen.

Burundi – provincie Rutana

De gezinnen in Rutana leven vooral van de landbouw en de veeteelt. Klimaatwijziging en verminderde kwaliteit van de grond zorgen voor een daling van de opbrengst. Prioriteiten: de risico's beperken in verband met overstromingen, voedselonzeekerheid en het verlies van vruchtbare grond.

Niger – departementen Diffa en Mainé Soro

De oogsten in Diffa zijn vaak slecht als gevolg van te weinig regen en de aanvallen van Boko Haram in de grensstreek met Nigeria. Eind december 2017 zijn meer dan 400.000 mensen niet zeker van voldoende eten. Prioriteiten: risico's beperken in verband met drinkwatertekort, de achteruitgang van de socio-economische context en het geweld.

DR Congo – provincie Mongala

Lisala en Lolo hebben vaak te maken met overstromingen en erosie. Vooral de plattelandsbevolking wordt hierdoor getroffen. Prioriteiten: risico's beperken in verband met overstromingen, erosie, dalende landbouwopbrengst.

Rampenplannen

Caritas International integreert reeds geruime tijd binnen haar noodhulp en ontwikkelingsprogramma's het reduceren van risico's bij eventuele nieuwe rampen. Uitwisseling, vorming en het aanleren van vaardigheden zijn zeer belangrijk. Alleen dan kan de hele bevolking met overtuiging werken aan preventie, van cruciaal belang voor het welslagen van rampenplannen.

“Overstromingen en erosie zijn bedreigingen. Maar de mens is in staat met zijn capaciteiten en zijn hulpbronnen, oplossingen te vinden om de nefaste gevolgen van deze bedreigingen te beperken.”

Juliette Maquart, vertegenwoordigster Caritas International in DR Congo

© Luc Van Hoef

Diffa, grensgebied Niger met Nigeria. Drinkwatervoorziening, irrigatie, meer inkomsten en een crisiscomité moeten ervoor zorgen dat de (verplaatste) bevolking en de vluchtelingen beter gewapend zijn tegen eventuele crisissituaties.

8

Een gezamenlijk structureel programma

De beslissing van Caritas International en de Commission Justice et Paix om een gezamenlijk programma op te zetten, is een strategische keuze. De meerwaarde? De sensibilisatie- en educatieactiviteiten van Justice et Paix hier bij ons in België krijgen meer concrete voeling met het terrein door de expertise van Caritas International in het Zuiden. Caritas kan zich laten inspireren door de jarenlange ervaring van Justice et Paix om haar sensibilisatie- en advocacywerk rond de band tussen 'migratie en ontwikkeling' verder uit te bouwen in België.

Het programma dat de titel kreeg 'Empowerment in een wereld in beweging' loopt over 5 jaar en heeft activiteiten in België en in 6 landen in het Zuiden: DR Congo, Rwanda, Burundi, Niger, Ethiopië en Haïti.

Synergie en complementariteit

Vanaf januari 2016 hebben we verschillende workshops georganiseerd zowel in België als in de 6 betrokken landen om een duidelijker beeld te krijgen van de exacte noden en de mogelijke wegen naar verandering. Zowel partners als vertegenwoordigers van kwetsbare bevolkingsgroepen, actoren uit het middenveld en in sommige gevallen vertegenwoordigers van technische overheidsdiensten, hebben hieraan deelgenomen. Het programma dat daar uiteindelijk het resultaat van is, heeft rekening gehouden met de prioritaire bekommernissen van de bevolking en mogelijke synergieën en complementariteit met andere actoren. Er werd eveneens veel aandacht besteed aan de coherentie van het Zuidluis en de verbanden met het Noordluis. Op 17 februari 2017 heeft DGD bij ministerieel besluit haar akkoord gegeven voor cofinanciering mits een aanpassing van het voorgestelde budget.

"Als Europese burgers moeten ook wij onze rol spelen. De bevolking van Congo is een van de armste van deze planeet terwijl het land over heel wat natuurlijke rijkdommen beschikt. Dat is een onduidelijke paradox. Er is veel diamant, goud en coltan dat we onder meer in onze GSM terugvinden. Alleen al door onze manier van consumeren hebben we politieke macht!"

Axelle Fischer, Secretaris-Generaal Commission Justice et Paix

Uit een eerste rapport Niger:

Realisatie van 6 graanbanken in het departement Dakoro. Caritas leverde bouwmaterialen en gespecialiseerd personeel. De betrokkenen zorgden voor 5.000 bakstenen per graanbank en arbeidskracht. 40.000 kg gierst zijn ondertussen over de graanbanken verdeeld als startvoorraad. We hebben ook de oprichting van 62 boerenverenigingen ondersteund, waaronder 6 in het kader van deze graanbanken.

Betere levensomstandigheden en bewustwording

Armoede daalt minder snel dan verwacht. En migratiepatronen veranderen waarbij steeds meer mensen hun leven op het spel zetten. Er zijn twee wegen om hierin verandering te brengen. De eerste betreft de verbetering van de levensomstandigheden in de zes landen waar we aanwezig waren in de voorbije jaren en al een netwerk van partners hebben verworven. De tweede wil vooral bewustwording creëren bij het Belgische publiek en beleidsmakers van het verband tussen migratie en ontwikkeling enerzijds en onze manier van leven, onze keuzes op het vlak van economie, politiek en leefmilieu anderzijds.

De sleutel: empowerment

Empowerment betekent de materiële en organisatorische capaciteiten van mensen en gemeenschappen versterken om hen in staat te stellen hun lot in eigen handen te nemen. En dat is precies wat we zowel in het Zuiden als in België binnen dit programma willen helpen verwezenlijken. Alleen op die manier zal het beleid hier bij ons veranderen, alleen op die manier kunnen de mensen in het Zuiden duurzame verbetering van hun levensomstandigheden realiseren.

03

Samen op weg

Beleidsbeïnvloeding

SAFE PASSAGE

Beleidsbeïnvloeding betekent voor Caritas het analyseren van structurele oorzaken van onrechtvaardigheid, kijken hoe we die oorzaken kunnen aanpakken, en wegen op beleidsbeslissingen hieromtrent. We spraken dit jaar met 120 verschillende beleidsmakers. Dit werk doen we samen met Commission Justice & Paix. We buigen ons de komende jaren over de thema's migratie en ontwikkeling. Juiste informatie over migratie, over ontwikkeling én over de link tussen beide is cruciaal willen we onze samenleving op het juiste pad zetten richting duurzame ontwikkeling. Want dat is ons einddoel. Maar dit doel vraagt politieke wil en publieke betrokkenheid, die er niet altijd is.

Migratie

Caritas schaarde zich daarom onder meer achter de politieke doelstellingen van de federale migratiecampagne, getrokken door 11.11.11 en CNCD. In deze campagne schoven we drie doelstellingen naar voor.

Ten eerste willen we dat de grondoorzaken van gedwongen migratie aangepakt worden, niet de symptomen. Dit is deels gelukt. België nam een kritische houding aan binnen de Europese Raad, bijvoorbeeld omtrent de EU Trust Fund, en de pushbacks naar Libië.

Een ander politiek strijdpunt was de organisatie van veilige migratieroutes voor vluchtelingen en ander migranten. Dit thema ligt politiek moeilijk, maar er zit schot in de zaak. Het pleidooi voor legale migratieroutes begint stilaan door te klinken op een aantal beleidsniveaus. De Belgische Beleidsnota Asiel en Migratie erkent bijvoorbeeld de nood aan meer legale arbeidsmigratie. Ook de laatste communicaties van de Europese Commissie benadrukken het belang van legale migratieroutes. Het aantal uitgeschreven humanitaire visa neemt sterk toe – maar dat doet ook het aantal aanvragen. Wat de hervestiging van vluchtelingen betreft stijgt het Belgisch engagement niet significant, terwijl de noden dat wel doen.

Ten slotte, een derde doelstelling, is de vraag om op een eerlijke en correcte manier over migratie te praten. Resultaten van onze beleidsbeïnvloeding rond dit thema zijn verdeeld. De Beleidsnota Internationale samenwerking bijvoorbeeld stelt expliciet dat 'vluchtelingen en migranten in de eerste plaats mensen zijn'. Maar de polarisatie in het debat trekt zich verder door. En met nieuwe verkiezingen in aantocht, zal het hierrond blijven stormen. We zetten daarom ons beleidswerk rond deze specifieke doelstellingen verder.

én Ontwikkeling

2017 was ook het jaar waarin we het nieuwe samenwerkingsverband *Perspective2030* boven de doopvont hielden – een coalitie van organisaties die zich samen politiek engageren. Dit is nodig, want de wereld heeft een plan. In 2015 engageerden meer dan 190 landen zich ertoe om 17 Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's) en 167 subdoelstellingen te realiseren tegen 2030. Die doelstellingen verstrengelen voor het eerst de economische, ecologische en sociale touwtjes van duurzame ontwikkeling.

Het plan is ambitieus. Het omvat alle mogelijke beleidsterreinen, waaronder toegang tot proper water, voldoende gevarieerd voedsel voor iedereen, de armoede volledig uitbannen en de ongelijkheid verminderen. Ook in België liggen uitdagingen. Zo moet onze manier van produceren en consumeren een pak duurzamer en krijgen onze politici de opdracht om alle zeilen bij te zetten voor een goed bestuur in functie van deze doelstellingen.

De wereld wordt in 2030 een betere plek. Voor iedereen. Als de 17 SDG's helemaal worden gerealiseerd, tenminste. Dat zal maar gebeuren als we voldoende druk zetten op de politiek. Het nieuwe samenwerkingsverband *Perspective2030* houdt vanaf nu de regering in België aan hun engagement.

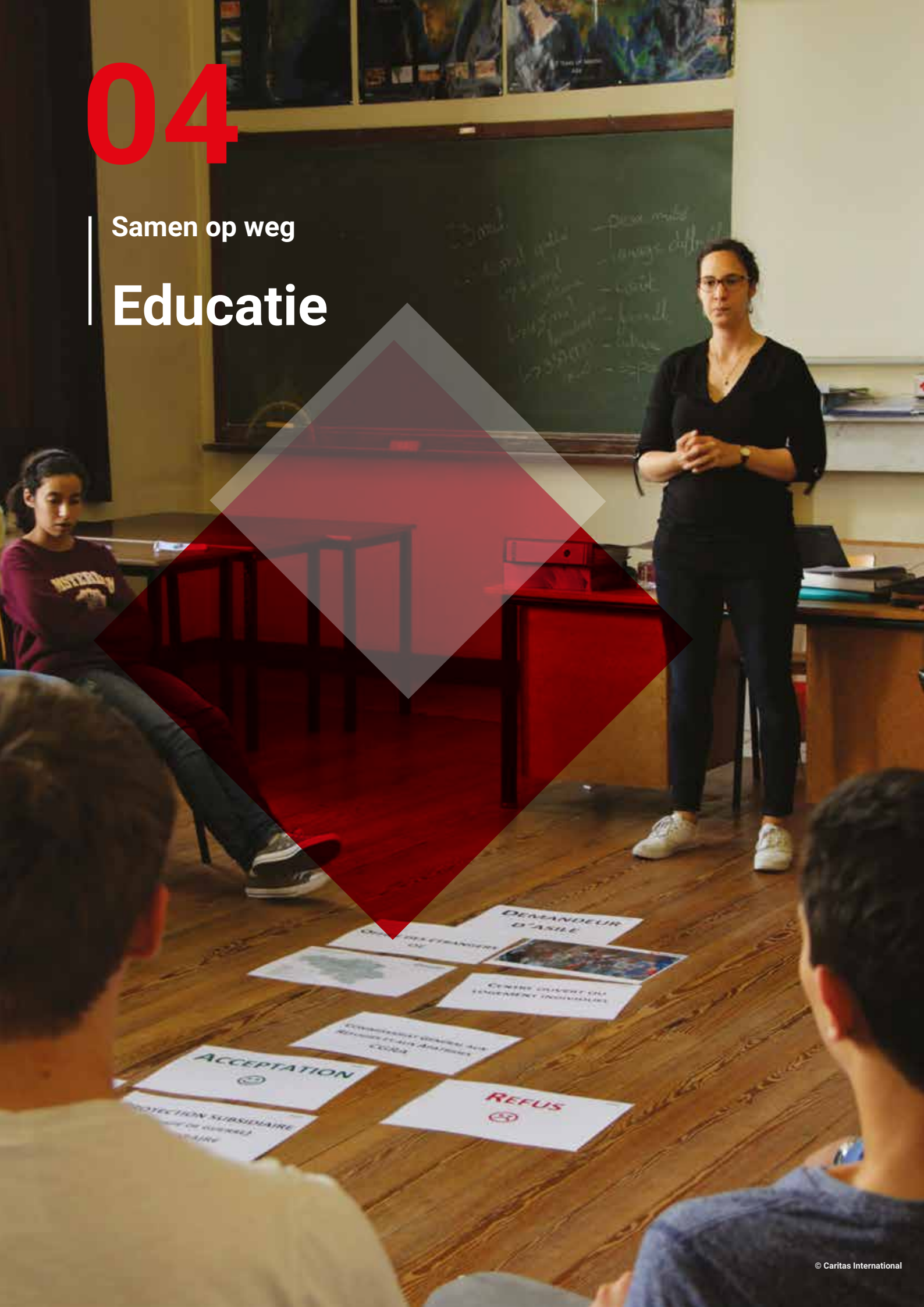
Gelukkig doen we dat samen

Migratie én ontwikkeling dus. Een hele boterham. Gelukkig staan we er niet alleen voor. Voor elk thema kunnen we steunen op de expertise en solidariteit van de tientallen organisaties die meestappen in deze verhalen. De collega's van de migratiecampagne en *Perspectief2030*, maar natuurlijk ook de andere Caritasorganisaties – binnen en buiten België, binnen en buiten Europa. Buiten Europa een bijzondere vermelding van de collega's van Caritas Afrika. Caritas International wordt op regelmatige basis geconsulteerd door beleidsmakers omwille van onze expertise, dossierkennis en dagelijkse samenwerking met mensen op het terrein. Het zijn deze mensen die ons de legitimiteit geven te blijven wegen op het beleid.

04

Samen op weg

Educatie

In 2017 konden we eindelijk aan de slag gaan met ons gloednieuwe materiaal **Inclu Acto**. Van de 1.000 exemplaren gingen er ondertussen al 750 de deur uit. Lesmateriaal in de vorm van een rollenspel dat volledig draait rond de kwestie integratie van nieuwkomers in de Belgische samenleving. Aan de hand van levensechte personages en situaties komen de deelnemers er in de loop van het spel achter dat integratie een proces is dat langs twee kanten verloopt. Het spel kent een enorm succes. Via verschillende ‘**train the trainersessies**’ stoomden we leerkrachten klaar om dit spel in hun klas te introduceren.

Inclu Acto vormt het logische vervolg op onze vele andere educatieve activiteiten. In de workshop **Between 2 worlds**, komen jongeren te weten wat een vluchteling is, waarom mensen migreren en wat hen te wachten staat eens ze in België arriveren. Bij deze workshop komen wij zelf in de klas. Hij is bestemd voor jongeren vanaf 15 jaar. In 2017 gaven we deze workshop 23 keer.

Het project ‘Kerstmis op de vlucht’ dat in 2017 de naam ‘**Jongeren op de vlucht**’ kreeg, kon opnieuw op groot succes rekenen. 11 scholen hebben deelgenomen met in het totaal 376 leerlingen. De doelstelling blijft dezelfde: kinderen en jongeren uit Belgische scholen sturen een brief naar Syrische leeftijdsgenoten die vanwege de oorlog gevlucht zijn naar Libanon. Door dit direct contact wordt het thema vluchtelingen en het Syrische conflict veel minder een ver-van-hun-bed-show.

De solidariteit die de Belgische jongeren dit jaar toonden was opnieuw hartverwarmend:

“Ik zou je willen zeggen dat ook mijn ouders en grootouders vluchtelingen waren. Ze vluchtten hun land uit omwille van een harde dictatuur. Nu leven ze gelukkig in België, hun nieuwe thuis. Met deze boodschap zou ik je willen zeggen dat er altijd hoop is, zelfs wanneer het lijkt alsof de hoop gestorven is. Geef niet op, alles komt uiteindelijk goed. Er is hoop.” Raül, 16 jaar, deelnemer project Jongeren op de vlucht.

Doorheen het jaar organiseerden we **7 studiedagen** voor leerkrachten van het secundair onderwijs. Binnen dit kader en via andere activiteiten hebben we 561 mensen gevormd. Veel leerkrachten willen immers in hun klas werken rond de migratiethematiek maar het ontbreekt hen vaak aan accurate informatie en methodieken om

dit thema in hun lessen te verwerken. In samenwerking met verschillende partners zoals Commission Justice et Paix, UCSIA, 11.11.11 probeerden we deze nood te beantwoorden.

2017 was ook het jaar van **Move with Africa**, een project in samenwerking met La Libre Belgique waarbij jongeren de kans krijgen om een educatieve reis te maken naar een Afrikaans land samen met een Belgische ngo. 16 leerlingen tussen de 16 en 18 jaar werden volop klaargestoomd om met Caritas International naar Rwanda te gaan.

In 2017 begeleidden we ook samen met Commission Justice et Paix en La Croix Rouge de Belgique de school Val Duchesse Auderghem. We werkten er rond het thema ‘Oorzaken van conflicten en migratie’.

“Het rollenspel Inclu Acto daagt jongeren echt uit om na te denken en kritisch te zijn ten opzichte van hun eigen aannames en denkbeelden rond migratie maar het is ook een goede tool voor leerkrachten om echt naar hun leerlingen te luisteren.”

Leerkracht geschiedenis, deelnemer studiedag 16 oktober

© Caritas international

Programma's asiel en migratie in België

Titel van het project	Doelstellingen	Periode	Financiers	Rechtstreeks aan het project verbonden kosten 2017 in €
Youth in Transit Luik	Begeleiding naar een zelfstandig leven, overgang van materiële naar sociale en financiële steun van niet-begeleide minderjarigen.	Sinds 07.16	Fedasil, Ciré	1.080.949
Youth in Transit Brussel	Begeleiding naar een zelfstandig leven, overgang van materiële naar sociale en financiële steun van niet-begeleide minderjarigen.	Sinds 01.15	Ciré	232.063
High Care	Begeleiding ernstig zieke vluchtelingen bij transitie leven in België.	Sinds 09.17	Fedasil	114.070
Transitie naar zelfstandigheid (volwassenen)	Begeleiding bij de start van een leven in België voor kwetsbare vluchtelingen.	Sinds 03.16	Fedasil	1.150.063
Integratie: huisvesting Luik, Brussel, Gent en Antwerpen, en coaching integratie van kwetsbare vluchtelingen	Vluchtelingen die een statuut verworven hebben helpen bij het zoeken naar een eerste woning op de private markt. Het project Coaching wil de integratie van de erkende vluchtelingen vergemakkelijken.	Sinds 11.15	Eigen middelen, Provincie Vlaams-Brabant, Waals Gewest, Koning Boudewijnstichting en AMIF	716.465
Health Care Antwerpen	Opvang asielzoekers met medische problemen in individuele woningen	Sinds 07.17	Ciré	311.356
Individuele opvang van asielzoekers Brussel en Wallonië	Opvang van asielzoekers in individuele woningen.	Tot 30 06 17 Expertise sinds 1999	Ciré	1.483.414 (met inbegrip van Youth in Transit Brussel)
Individuele opvang Louvranges	Specifieke opvang van alleenstaande vrouwen en moeders met kinderen.	Sinds 2010	Fedasil, Ciré	1.435.388
Individuele opvang van asielzoekers Brussel en Vlaanderen	Opvang van asielzoekers in individuele woningen.	Tot 30 06 17 Expertise sinds 1999	Vluchtelingenwerk Vlaanderen	1.609.814
Opvangcentrum in Scherpenheuvel	Opvang van asielzoekers in een collectief centrum: 174 opvangplaatsen.	Sinds 11.15	Fedasil	3.495.361
APL Charleroi	Onderverhuring aan erkende vluchtelingen.	Sinds 01.14	Eigen middelen	226.314
Re-integratie na vrijwillige terugkeer	Begeleiding van personen die vrijwillig naar hun land van herkomst willen terugkeren en die recht hebben op re-integratiesteun.	Sinds 2006	Fedasil, AMIF België en AMIF Europa en ERIN	2.917.214
Sociale dienst voor buitenlandse studenten en stagiairs	Ondersteuning van studenten met een beperkt visum, ingeschreven in een universiteit of in een hogeschool.	Sinds 01.14	Eigen middelen Fonds Orval en Scourmont	40.802
Hervestiging	In samenwerking met het UNHCR worden vluchtelingen overgebracht naar ons land waar zij een duurzaam verblijfrecht zullen krijgen.	2009 – 2017	Fedasil	278.569
Ondersteuning CAW Brabantia	Eerstelijnszorg Voogdij	Sinds 1974 Sinds 2005	Eigen middelen Eigen middelen	66.754 43.373

Programma's noodhulp en ontwikkeling

Cofinancieringsprogramma's (private en institutionele)

Noodhulp en Heropbouw

Land	Project	Periode	Budget in €	Financiering	Uitgaven 2017 in €	Bijdrage van Caritas International
DR Congo	Humanitair alarmsysteem in de Evenaarsprovincies en Kasai	2017	585.393,09	UNICEF	263.599,42	0%
DR Congo	RRMP - snelle interventie bij verplaatsingen van bevolkingsgroepen rond Mbuji-Mayi, Kasai	2017 - 2018	104.995,00	UNICEF + Swiss confederation	6.295,89	0%
DR Congo - Burundi - Niger	Rampenparaatheid	2016-2018	5.293.689,00	DGD	2.743.582,00	0%
Europa	Regionale monitoring en evaluatie van regio's om de interventies van nationale Caritasorganisaties bij de vluchtelingen/migranten crisis in Europa te optimaliseren	2016-2018	75.000,00	Secours Catholique	41.341,04	€ 25.000
Palestina - Gaza	Geïntegreerde gezondheidszorg en bescherming voor kwetsbare personen in de Gazastrook	2016-2018	1.060.077,00	DGD	931.966,00	0%
Servië	Voedselhulp voor migranten in het zuiden van Servië	2017-2018	1.152.000,00	ECHO + CRS	994.691,08	€ 159.200
Zuid-Soedan	Humanitaire interventie Zuid-Soedan, Unity State	2017	25.000,00	Vlaams Brabant	25.000,00	0%
Zuid-Soedan	Strijd tegen de honger, Zuid-Soedan	2015-2017	823.830,00	Swiss confederation	550.826,42	27%
Zuid-Soedan en Oeganda	Voedselzekerheid en inkomstenverwerving voor boeren en verplaatste personen uit Yei en Maridi en voor vluchtelingen in Oeganda	2017-2018	418.188,00	Swiss confederation	158.425,88	0%
Zuid-Soedan en Oeganda	Noodhulp voor de mensen in Yei (Zuid-Soedan) en duurzame voedselzekerheid en inkomstenverwerving voor de Zuid-Soedanese vluchtelingen in Oeganda	2017-2018	1.293.490,21	DGD	318.479,23	0%
Totaal					6.034.206,96	

Ontwikkeling

Land	Project	Periode	Budget	Financier	Uitgaven 2017 in €	Bijdrage van Caritas International
Burundi	Meerwaarde creëren voor de landbouw door de publieke en private financiering samen te voegen	2016-2019	950.000,00	EU	164.144,82	25%
Burundi	Verbetering voedselzekerheid / multi-actoren, Cendajuru, Gisurue en Kinyinya	2013-2018	1.764.706,00	BFVZ / CTB / WBI	279.253,89	15%
Burundi	Initiatieven voor de ontwikkeling van familiale landbouw - Mosso	2016-2019	778.000,00	CTB	289.734,30	0%
Burundi	Initiatieven voor de ontwikkeling van familiale landbouw Imbo	2017-2019	450.000,00	CTB	133.057,76	0%
DR Congo, Burundi, Rwanda, Haïti, Niger, Ethiopië, België	EMMo - Empowerment in een wereld in beweging - vijfjarenprogramma	2017-2021	12.839.807,99	DGD + 11.be	1.781.358,11	20%
Ethiopië	Weerbaarheid op het vlak van economie en inkomsten	2017-2019	1.474.814,00	EU Reset	410.000,00	10%
Ethiopië	Meer veerkracht wat betreft de impact van de klimaatwijziging, stroomgebied Waarat, Oost Tigray, Ethiopië	2016-2018	240.001,00	EU / Civil Society Fund	-	medeaanvrager € 15.000
Ethiopië	Verbeterde toegang tot drinkbaar water en hygiëne in twee districten van Oost-Tigray	2016-2017	52.611,00	Hydrobru	33.495,79	10.627
Niger	Participatief en gedecentraliseerd voedselzekerheidsprogramma in Dakoro	2014-2016	1.885.455,41	BFVZ	556.280,46	15%
Totaal					3.647.325,13	

© Caroline Thirion

Programma's met eigen fondsen

Noodhulpprogramma's met het Caritasnetwerk

Land	Crisis	Uitgaven 2017 in €
Bangladesh	Rohinga vluchtelingen	15.000,00
Burundi	Humanitaire crisis	35.000,00
Centraal-Afrikaanse republiek	Humanitaire crisis	35.000,00
DR Congo	Burundese en Zuid-Soedanese vluchtelingen	30.000,00
Ethiopië	Honger	51.000,00
Filipijnen	Heropbouw na tyfoon Haiyan	168.804,00
Griekenland	Vluchtelingen Midden-Oosten	40.000,00
Haïti	Rehabilitatie na cycloon Mathew	60.000,00
Jordanië	Vluchtelingen Midden-Oosten	150.000,00
Kenia	Honger	50.000,00
Libanon	Vluchtelingen Midden-Oosten	140.000,00
Mongolië	Dzud	20.000,00
Nepal	Heropbouw na aardbeving	200.000,00
Nepal	Overstromingen	20.000,00
Niger	Honger	50.000,00
Nigeria	Honger	100.000,00
Oeganda	Honger	101.908,00
Oekraïne	Humanitaire crisis	20.000,00
Rwanda	Burundese vluchtelingen	50.000,00
Somalië	Honger	200.000,00
Sri Lanka	Overstromingen	17.924,00
Syrië (Kuststreek)	Humanitaire crisis	151.870,00
Tsjaad	Humanitaire crisis	10.000,00
Turkije	Vluchtelingen Midden-Oosten	20.000,00
Zuid-Soedan	Honger	165.000,00
Totaal		1.901.506,00

Socio-economische projecten

Caritas International financiert een aantal activiteiten waarvoor geen tussenkomst is van institutionele financiers.

Land	Aantal	Uitgaven 2017 in €
Burundi	3	15.992,00
Cambodja	2	30.004,00
Ethiopië	1	55.000,00
Haïti	1	3.738,00
Indonesië	1	10.000,00
Kosovo	1	11.766,00
Liban	4	164.598,00
Niger	1	30.000,00
Oeganda	1	19.150,00
Thailand	1	15.000,00
Totaal	16	355.248,00

Capaciteitsopbouw Caritaspartners

Caritas International versterkt Caritaspartners om hun personeel te vormen en hun structuren uit te bouwen.

Land	Organisatie	Uitgaven 2017 in €
Burundi	Caritas Burundi en Soprad	8.247,00
Ethiopië	Caritas Ethiopië	30.000,00
Kosovo	Caritas Kosovo - via Caritas Europa	21.000,00
Niger	Caritas Niger - Maradi	20.000,00
Oeganda	Caritas Oeganda - Arua	11.538,00
Servië	Caritas Servië - via Caritas Europa	9.000,00
Syrië	Caritas Syrië	20.000,00
Zuid-Soedan	Caritas Zuid-Soedan	3.000,00
Totaal		122.785,00

Partnerschapsprojecten

Met sommige Belgische verenigingen heeft Caritas International een samenwerkingsverband voor de realisatie van projecten die overeenstemmen met haar visie en missie.

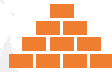
Land	Aantal projecten	Uitgaven 2017 in €
Armenië	1	4.165,10
Benin	1	2.500,00
Cambodja	1	1.625,06
Cuba	1	1.660,00
DR Congo	10	62.450,09
Filipijnen	3	10.861,63
Haiti	2	21.368,26
India	1	9.162,75
Kameroen	1	20.006,05
Libanon	3	23.726,92
Malawi	1	4.890,00
Mali	3	31.451,45
Nepal	1	1.096,11
Niger	2	23.964,94
Nigeria	1	3.346,25
Rwanda	3	29.007,24
Senegal	1	4.181,85
Syrië	1	7.525,41
Tanzania	1	12.750,28
Togo	1	23.984,50
Zuid-Afrika	2	5.482,89
Totaal	41	305.206,78

Internationale samenwerking

Noodhulp
Heropbouw

Noodhulp
Heropbouw
Ontwikkeling

Ontwikkeling

Afrika

Centraal-Afrikaanse Republiek
Kenia
Somalië
Tsjaad

Afrika

Burundi
DR Congo
Ethiopië
Niger
Nigeria
Oeganda
Rwanda
Zuid-Soedan

Afrika

Benin*
Kameroen*
Malawi*
Mali*
Senegal*
Tanzania*
Togo*
Zuid-Afrika*

Azië

Bangladesh
Mongolië
Sri Lanka

Azië

Filipijnen
Nepal

Azië

Cambodja
India*
Indonesië
Thailand

Europa

Griekenland
Oekraïne
Turkije

Europa

Servië

Europa

Armenië*
Kosovo

Midden-Oosten

Jordanië
Palestina (Gaza)
Syrië

Midden-Amerika

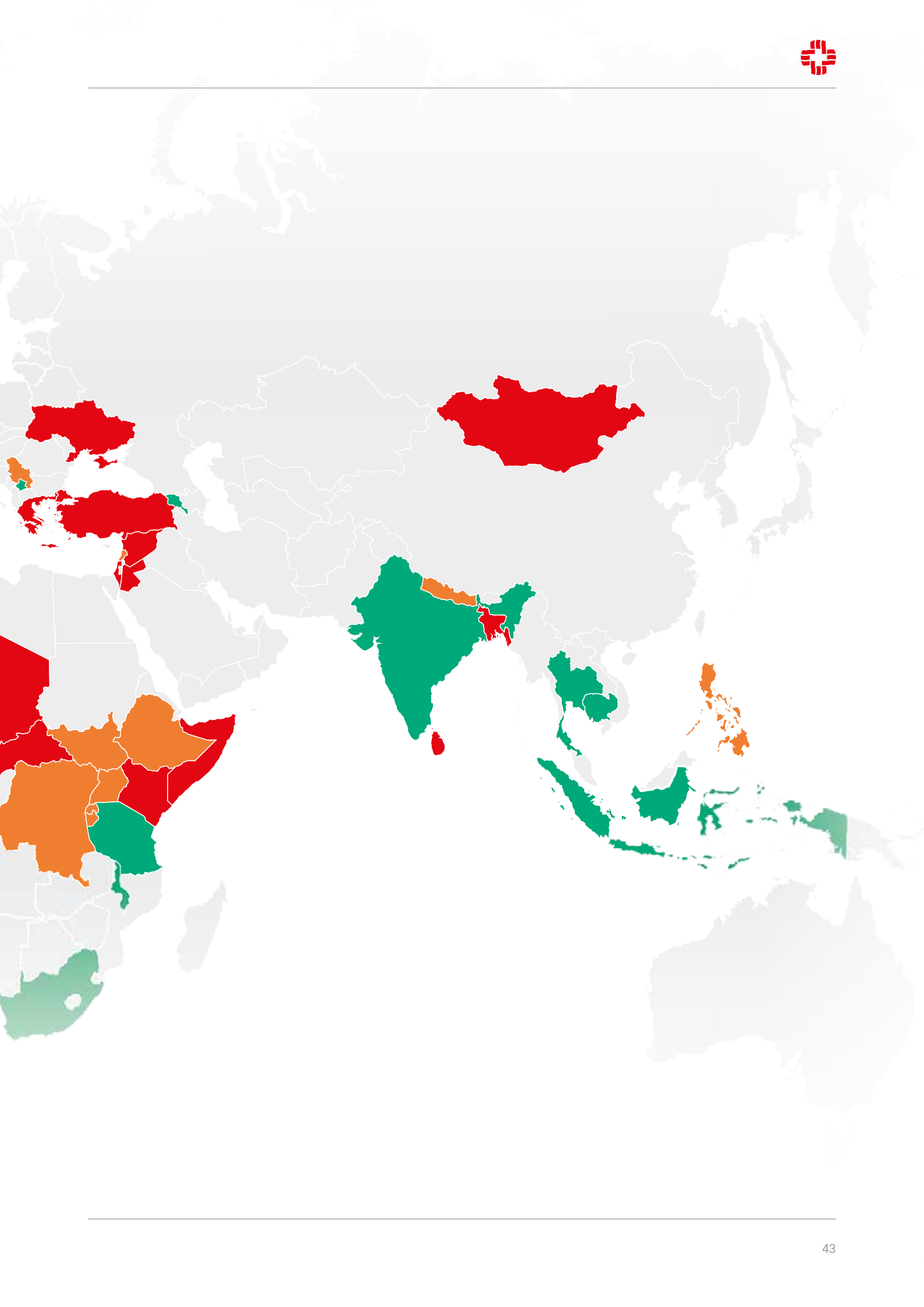
Haïti

Midden-Amerika

Cuba*

*

Partnerschapsprojecten in samenwerking met Belgische organisaties.

PERSONEEL EN ORGANISATIE

Onze medewerkers op 31. 12. 2017

Leden van het directiecomité:

François Cornet
Anne Dussart
Patrick Debucquois
Gilles Cnockaert
Florence Lobert
Hubert Thienpont
Kristin Vanoeveren
Bernadette Van Raemdonck

Volgens leeftijd en geslacht

Leeftijd	Man	Vrouw	Totaal
<24	2	0	2
25-34	22	38	60
35-44	17	19	36
45-54	11	13	24
55-59	8	7	15
>60	2	6	8
Totaal	62	83	145

In-en uitstroom

Aantal op 01.01.17	In	Out	Aantal op 31.12.17
140	49	44	145

En verder:

- Caritas International werkt met lokale partners. Slechts in een aantal prioritaire landen hebben we een vertegenwoordiging: Burundi (2 personen), DR Congo (2), in Thailand voor de regio Azië (2), in Bosnië voor de Balkan (1), Haïti (1), Oeganda (2), Niger (1).
- Meer dan 160 vrijwilligers hebben zich ingezet voor de begeleiding van asielzoekers en vrijwilligers. Ze helpen bij huiswerk, vrijetijdsbesteding, zoeken naar huisvesting, uitstappen, taalverrijking, vervoer, administratie enz. Vijf mensen met pensioen (waaronder vier ex-werknemers) zetten zich vrijwillig in op ons kantoor te Brussel. En ook de leden van het Bestuurscomité, de Raad van Bestuur en de Algemene Vergadering zetten zich belangeloos in voor onze organisatie.
- In 2017 is hard gewerkt aan het analyseren van de noden op het vlak van een centraal databeheersysteem (CRM/ERP). De praktische uitwerking is voorzien in 2018. Om de informatiestroom binnen de organisatie te optimaliseren zal dit ingebed worden in een nieuw intranet dat met de

© Caritas International

verschillende departementen grondig voorbereid werd in 2017.

- Verschillende werkgroepen (Processen, Human Resources, Partnerschappen, Interne Communicatie en Strategie) en een 'Strategisch forum' voor leidinggevenden zorgen voor meer interactie tussen de departementen, gefundeerde strategische keuzes en kwaliteitsvolle acties.
- In 2017 werden voor het eerst 'Caritas Days' georganiseerd: een grote ontmoetingsdag voor alle personeelsleden en vrijwilligers van Caritas International en Caritas in Belgium en een voormiddag met workshops. Opzet: de visie en missie van onze organisatie verduidelijken voor wie dat nog nodig is en brainstormen rond mogelijke acties. Uiteraard was het ook de uitgelezen gelegenheid om elkaar op een informele manier beter te leren kennen. Net als de jaarlijkse barbecue, het kerstfeest en een trimestrieel 'Happy hour' op vrijdagavond dat in november 2017 voor het eerst georganiseerd werd en ondertussen traditie is geworden.

Fondsenwerving en campagnes

Vrijgevigheid, niet alleen voor crisissituaties

Bevolking en partners in de Hoorn van Afrika slaan alarm in de lente van 2017. Het spookbeeld van de hongersnood waart opnieuw in de regio, vooral dan in Zuid-Soedan, Somalië, Nigeria en Jemen maar ook in de buurlanden. De combinatie van conflicten en droogte bedreigen 20 miljoen mensen. Met haar partners van het Consortium 12-12 lanceert Caritas International de campagne 'Hongersnood 12-12', die 10,1 miljoen euro opbrengt. Daarvan is 985.230 voor Caritas bestemd. Voeg daarbij de grote solidariteit van onze schenkers op BE88 0000 0000 4141 en we komen aan een totaalbedrag van 2.180.067 euro voor noodhulp en heropbouw in de regio.

Enkele maanden later ligt de focus op onze projecten in Ethiopië. We vragen onze schenkers 'dorre grond om te toveren tot groene oases' ter gelegenheid van onze jaarlijkse septembercampagne. Onder meer in Dimanche en Kerk & Leven maar ook in een volledig dossier online waarin het grote aandeel van water in onze voeding

aangekaart wordt, iets waar we ons vaak niet bewust van zijn. En onze sympathisanten antwoorden opnieuw zeer vrijgevig: ze brengen meer dan 600.000 euro bijeen.

Heel wat mensen hebben ook een bijdrage geleverd voor onze noodhulp- en ontwikkelingsprojecten in Centraal-Afrika of voor de vluchtelingen in de wereld. Het jaar wordt afgesloten met een totaalbedrag van 3.899.218 euro, zonder de bijdrage van het Consortium 12-12 en zonder legaten. Mede ten gevolge van een gewijzigde wetgeving zijn er heel wat vragen rond schenkingen via testament. Wij zorgen voor de nodige antwoorden via informatiesessies (5 in 2017). Drijvende kracht in deze is Gonzalo Dopchie, onze voormalige directeur die nu vrijwilliger is en raadgever inzake legaten.

Dit jaarverslag is er ook, om niet te zeggen hoofdzakelijk, om alle schenkers te danken: zonder hen zou Caritas niet bestaan. In naam van heel ons team en alle betrokkenen: duizendmaal dank.

6.950 sympathisanten hebben via een gift water geschonken aan Ethiopische families. 1.092 mensen hebben deelgenomen aan onze quiz op onze website of via de sociale media.

Paus Franciscus nodigt ons uit om gedurende twee jaar 'samen op weg' te gaan met migranten (#sharejourney).

© Caritas International

Gonzalo Dopchie, voormalig directeur, is nu raadgever legaten op vrijwillige basis. 5 infosessies brachten in 2017 heel wat volk op de been.

Sensibilisering: durf samen op weg te gaan met migranten

"Wees niet bang om samen op weg te gaan." Het is met deze woorden en met open armen als teken van welkom dat Paus Franciscus samen met alle organisaties van het Caritasnetwerk onze wereldwijde Caritascampagne lanceert in Rome op 27 september 2017. Caritas International is nauw betrokken bij dit initiatief dat duizenden sensibilisatie-activiteiten en ontmoetingen tussen vluchtelingen, migranten en gastgemeenschappen voorziet. Om de rechten van migranten nog eens te bevestigen en rond deze fundamentele kwestie van wereldsolidariteit een nieuw verhaal te brengen. Hoogtepunt van deze actie, die nog tot eind 2019 loopt: een actieweek van 17 tot 24 juni 2018. Meer info journey.caritas.org en caritasinternational.be.

Financieel verslag 2017 *

De inkomsten bedragen 31.903.543 €, de uitgaven 32.401.692 €. Het verschil bedraagt 498.149 €. Na een overdracht van bestemde fondsen met 111.843 € blijft er een verlies van 386.306 €.

Bestemde fondsen zijn bedragen die vastgelegd werden voor specifieke projecten en die nog niet werden aangewend. Deze bestemde fondsen bedroegen eind 2016 13.246.536 €. Daarvan werd 111.843 € in mindering gebracht voor het volgende begrotingsjaar 2018. Eind 2017 bedragen ze dus 13.134.693 €

Fondsenwerving

- Eens te meer konden we rekenen op de vrijgevigheid van het grote publiek: in het totaal ontvingen we 4.884.449 € aan giften. Onze sympathisanten reageerden massaal op onze oproep voor de slachtoffers van de honger in de Hoorn van Afrika. Een oproep die we eerst rechtstreeks tot hen richtten en daarna ook via het consortium 12-12.
- In 2017 hebben we heel wat testamenten behandeld met als resultaat een belangrijk bedrag aan inkomsten via legaten. Deze bedragen zijn door hun aard moeilijk op voorhand in te schatten. De inkomsten waren in 2017 hoger dan verwacht.

Balans 2017

Activa	In €
Immateriële vaste activa	1.297,11
Materiële vaste activa	4.260.149,76
Financiële vaste activa	3.750,00
Vorderingen op ten hoogste één jaar	5.767.024,12
Geldbeleggingen	5.228.030,54
Liquide middelen	5.184.517,19
Overlopende rekeningen	337.887,54
Totaal	20.782.656,26

Noodhulp en ontwikkeling

- In het kader van de voedselcrisis werden door het Caritasnetwerk heel wat programma's opgezet in de verschillende landen die getroffen werden door de crisis. Onze bijdrage betrof niet alleen eigen fondsen maar ook fondsen via het consortium 12-12 en DGD.
- Dankzij financiering van DGD kunnen we ons programma Rampenparaatheid van DGD voortzetten. In 2017 kregen we ook groen licht van DGD voor ons vijfjarenprogramma EMMo in samenwerking met Commission Justice et Paix.

Asiel en migratie

- Op 30 juni 2017 werd de conventie met Ciré in het kader van de opvang van asielzoekers in individuele woningen gevoelig beperkt. De conventie met Vluchtelingenwerk Vlaanderen werd ontbonden. We waren hiervan reeds op de hoogte bij het opstellen van het budget voor 2017. Uiteindelijk waren de inkomsten en uitgaven hoger dan voorzien.
- Een belangrijk bedrag (600.000 €) wordt voorzien om de verwachte meerkosten te dekken bij de door Fedasil aangekondigde sluiting van de noodcentra en meer bepaald ons centrum van Scherpenheuvel.
- De inkomsten en uitgaven in het kader van ons programma's re-integratie bij vrijwillige terugkeer en integratie van vluchtelingen in België gaan in stijgende lijn.

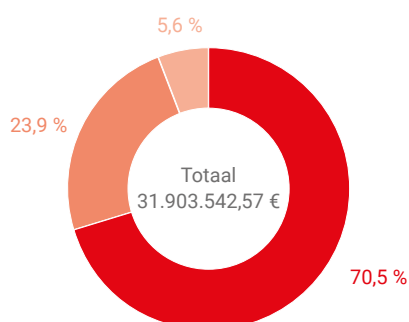
Passiva	In €
Fondsen van de vereniging	2.880.472,41
Sociaal passief	2.288.421,09
Bestemde fondsen voor gedefinieerde projecten	13.134.693,08
overgedragen winst	334.884,34
Kapitaalsubsidies	8.453,70
Voorzieningen	802.433,49
Schulden op ten hoogste één jaar	1.324.479,14
Overlopende rekeningen	8.819,01
Totaal	20.782.656,26

*

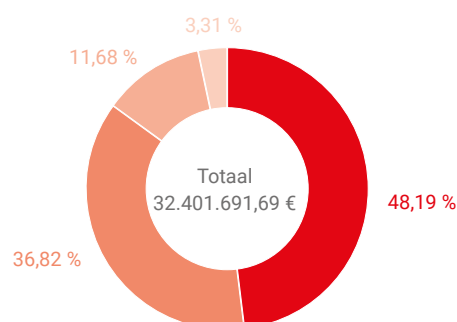
Resultaat zoals voorgelegd door de Raad van Bestuur aan de Algemene Vergadering van juni.

Inkomsten 2017

Uitgaven 2017

Overheidsfinanciering:	22.485.153,54 €
Giften en legaten:	7.635.919,15 €
Andere:	1.782.469,88 €

Asiel en migratie:	15.614.037,82 €
Noodhulp en heropbouw:	11.932.201,92 €
Functioneringskosten:	3.783.920,11 €
Communicatie, fondsenwerving, educatie en beleidsbeïnvloeding:	1.071.531,84 €

Resultatenrekening 2017

Inkomsten	In €	%
Giften	3.899.218,74	12,22
Giften via Consortium 12-12	985.230,37	3,09
Legaten	2.751.470,04	8,62
Wallonie - Bruxelles International (WBI)	15.800,00	0,05
Steden, gemeentes, provincies	45.000,00	0,14
Multilaterale instanties	364.363,72	1,14
Enabel	476.097,92	1,49
Belgisch Fonds voor Voedselzekerheid	614.553,00	1,93
Belgische overheid - DGD	4.112.348,32	12,89
FOD justitie - FOD binnenlandse zaken	185.303,82	0,58
Belgische overheid - Fedasil	7.170.821,21	22,48
Coordination et Initiative pour Réfugiés et Etrangers	3.314.513,96	10,39
Europese unie	1.197.149,41	3,75
Vluchtelingenwerk Vlaanderen	1.948.103,95	6,11
European Reintegration Network	2.809.700,99	8,81
Stichtingen, andere Caritassen, diverse,...	694.903,07	2,18
Tewerkstellingsubsidies (Actiris, Maribel, ...)	231.397,24	0,73
Andere bedrijfsopbrengsten	472.240,42	1,48
Financiële opbrengsten	161.958,92	0,51
Uitzonderlijke opbrengsten	453.367,47	1,42
Totaal	31.903.542,57	

Uitgaven	In €	%
Opvang asielzoekers	11.208.804,79	34,59
Programma's migranten (1 ^{ste} lijn, NBMV, integratie)	1.488.018,90	4,59
Vrijwillige terugkeer	2.917.214,13	9,00
Noodhulp en ontwikkeling	11.484.088,37	35,44
Partenariatsprojecten Intern. samenwerking	448.113,55	1,38
Communicatie en fondsenwerving	1.071.531,84	3,31
• Educatie	126.779,14	0,39
• Fondsenwerving	445.576,93	1,38
• Advocacy	52.391,72	0,16
• Externe/interne com	446.784,05	1,38
Werkingskosten	3.783.920,11	11,68
• Algemene werkingskosten	2.438.663,10	7,53
• Successierechten	1.345.257,01	4,15
Totaal	32.401.691,69	

Dankwoord

Onze programma's kunnen slechts gerealiseerd worden dankzij de inzet en de steun van heel veel mensen, organisaties en overheden. We danken hier in het bijzonder:

- Al onze schenkers
- Al onze enthousiaste vrijwilligers en solidaire eigenaars
- Bisdommen, parochies en religieuze congregaties
- Bedrijven, stichtingen en vzw's
- De koepelorganisaties: 11.11.11 / CNCN-11.11.11 / Ngo-federatie / Acodiv / Vluchtelingenwerk Vlaanderen / Ciré / Concord / Voice
- Caritas Internationalis / Caritas Europa / Caritas in Belgium / Netwerk Rechtvaardigheid en Vrede / Commission Justice & Paix / Kleur Bekennen / Annoncer la Couleur / CAW Brabantia / Convivial / ERSO-netwerk / Consortium 12-12 en al onze andere partners in binnen- en buitenland
- De media: Kerknet / Kerk & Leven / Tertio / de 'Thomas'website van de KU Leuven / Cathobel (Dimanche en RCF) / La Libre Belgique (Move with Africa)
- De onderwijsinstellingen, UCSIA, KU Leuven, de leerlingen en leerkrachten die ons enthousiast ondersteunden in het organiseren van acties, workshops en studiedagen
- Onze medewerkers in binnen- en buitenland die elke dag ons engagement waarmaken

- Onze institutionele partners:

De Verenigde Naties
UN Pooled Funds / UNICEF

Europese Unie
ECHO / DG Devco / Europees Vluchtelingenfonds / Europees Terugkeerfonds / Asiel, Migratie en Integratiefonds (AMIF)

Federale Regering
Directie-Generaal Ontwikkelingssamenwerking (DGD) / Belgisch Fonds voor Voedselzekerheid (BFVZ) / Belgisch ontwikkelingsagentschap (BTC) / Federaal Agentschap voor de Opvang van Asielzoekers (Fedasil) / Staatssecretariaat Asiel en Migratie en Maatschappelijke Integratie / FOD Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg - Sociale Maribel / POD Maatschappelijke Integratie (artikel 60) / Nationale Loterij

De Vlaamse Gemeenschap
Departement Internationale Samenwerking / Departement Leefmilieu, Natuur en Energie / Departement Onderwijs

Fédération Wallonie-Bruxelles et Région Wallonne
Wallonie-Bruxelles International (WBI) / Departement Openbare Werken, Gezondheid, Sociale Actie en Patrimonium

Brussels Hoofdstedelijk Gewest
Dienst voor Arbeidsbemiddeling (Actiris)

Provincies, steden en gemeenten

François Cornet

"Bedankt om aan onze zijde te staan"

François Cornet, directeur

Caritas International, vzw

Liefdadigheidstraat 43
1210 Brussel

T + 32 2 229 36 11

IBAN BE88 0000 0000 4141 / BIC BPOTBEB1

www.caritasinternational.be

Caritasint

Verantwoordelijke uitgever

François Cornet, directeur Caritas International

Liefdadigheidstraat 43

1210 Brussel

